

Zavod za unapređivanje
obrazovanja i odgoja

Centar za stručno obrazovanje i
obrazovanje odraslih

MATURSKI ISPIT MODELAR ODJEĆE

Priručnik o polaganju stručne mature
Za obrazovni profil MODELAR ODJEĆE

Beograd, 2021.

Sadržaj :

UVOD	1
KONCEPT MATURSKOG ISPITA	1
I PROGRAM MATURSKOG ISPITA.....	3
CILJ.....	3
STRUKTURA.....	3
OCJENJIVANJE STRUČNIH KOMPETENCIJA	3
PREDUVJETI ZA POLAGANJE I UVJETI SPROVOĐENJA	6
ORGANIZACIJA	Error! Bookmark not defined.
EVIDENTIRANJE USPJEHA I IZVJEŠTAVANJE	7
DIPLOMA I UVJERENJE	8
II ISPITI U OKVIRU MATURSKOG ISPITA.....	9
1. ISPIT IZ MATERNJEG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI	9
2. ISPIT ZA PROVJERU STRUČNO-TEORIJSKIH ZNANJA	10
3. MATURSKI PRAKTIČNI RAD	11
DODATAK 1. Standard kvalifikacije modelar odjeće	13
DODATAK 2. Zbirka teorijskih zadataka	18
DODATAK 3. Radni zadaci sa obrascima za ocjenjivanje	95

UVOD

Modernizacija društva i usmjerenost ka ekonomskom i tehnološkom razvoju podrazumijevaju inoviranje kako općih, tako i specifičnih ciljeva stručnog obrazovanja. U tom smislu stručno obrazovanje u Srbiji se, prije svega, mora usmjeravati ka sticanju stručnih kompetencija i postizanju općih ishoda obrazovanja, neophodnih za uspješan rad, dalje učenje i postizanje veće fleksibilnosti u savladavanju promjenljivih zahtjeva svijeta rada i društva u cjelini kao i veću mobilnost radne snage.

Da bi se obezbijedilo poboljšanje kvaliteta, uključile interesne grupe i socijalni partneri, obezbijedio efikasan transfer znanja i sticanje vještina kod svih učesnika u obrazovnom procesu uz puno uvažavanje etničkih, kulturoloških i lingvističkih različitosti, Ministarstvo prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije započelo je pripreme za reorganizaciju i reformu sistema stručnog obrazovanja, donošenjem Strategije razvoja stručnog obrazovanja u Srbiji¹ koju je usvojila Vlada Republike Srbije decembra 2006. godine, akcionog plana² za njeno sprovođenje, usvojenog marta 2009. godine i Strategije razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020. godine³ usvojene novembra 2012. godine.

Na tim osnovama je nakon faze realizacije i evaluacije ogleda, u području rada *Tekstilstvo i kožarstvo* školske 2015/16. godine, uveden novi nastavni program⁴ : **modelar odjeće**. Ovaj program razvijen je na osnovu **standarda kvalifikacije**. Primjena standardizacije u sistemu stručnog obrazovanja podrazumijeva i uvođenje **maturuskog ispita**⁵, kojom se obezbjeđuje provjera stečenosti stručnih kompetencija propisanih standardom kvalifikacije.

Prva generacija učenika obrazovnog profila modelar odjeće završava svoje školovanje polaganjem maturuskog ispita školske 2018/19. godine.

Program maturuskog ispita pripremljen je uz konsultacije i prema zahtjevima socijalnih partnera – Unije poslodavaca, Privredne komore Srbije, odgovarajućih poslovnih udruženja i uz aktivno učešće nastavnika srednjih stručnih škola u kojima se obrazovni program sprovodi. Ovaj program nastao je na osnovu sveobuhvatnog istraživanja različitih međunarodnih koncepata maturuskog ispita u stručnom obrazovanju, uz uvažavanje postojećih iskustava i uvjeta u ovoj oblasti u Republici Srbiji.

Priručnik za polaganje maturuskog ispita koji je pred Vama je javni dokument namijenjen učenicima i nastavnicima srednjih stručnih škola u kojima se sprovodi nastavni program modelar odjeće, socijalnim partnerima i svim drugim institucijama i pojedincima zainteresovanim za ovu oblast.

Budući da uspešno sprovođenje maturuskog ispita pretpostavlja pripremu svih učesnika i primjenu propisanih procedura, uputstva iz ovog priručnika su važna kako bi se osiguralo da se ispit na isti način sprovodi u svakoj školi i da ga svi učenici polažu pod jednakim uvjetima.

Ovaj dokument će u narednom periodu biti unapređivan i proširivan u skladu sa zahtjevima i potrebama sistema kvalifikacija, škola i socijalnih partnera.

¹"Službeni glasnik RS" br. 1/2007

²"Službeni glasnik RS" br. 21/2009

³"Službeni glasnik RS" br. 107/2012

⁴"Službeni glasnik RS – Prosvetni glasnik" br. 7/2015

⁵Zakon o srednjem obrazovanju i vaspitanju "Službeni glasnik RS br.55/2013

KONCEPT MATURSKOG ISPITA

Maturski ispit je jedan od elemenata sistema obezbijediivanja kvaliteta stručnog obrazovanja. Polaganjem maturalkog ispita u srednjem stručnom obrazovanju, pojedinac stječe **kvalifikaciju** neophodnu za sudjelovanje na tržištu rada.

Maturalkim ispitom se provjerava da li je učenik, po uspješno završenom četvorogodišnjem obrazovanju, stekao standardom kvalifikacije propisana znanja, vještine, stavove i sposobnosti, tj. stručne kompetencije za zanimanje(a) za koje se školovao u okviru obrazovnog profila. Maturalski ispit sastoji se od tri nezavisna ispita:

- ispit iz srpskog jezika i književnosti, odnosno jezika i književnosti na kojem se učenik školovao (u daljem tekstu: maternji jezik);
- ispit za provjeru stručno–teorijskih znanja;
- maturalski praktični rad.

Pored diplome, svaki pojedinac polaganjem ovakvog ispita stiče i tzv. dodatak diplomi - *Uvjerenje o položenim ispitima u okviru savladanog programa za obrazovni profil*, čime se na transparentan način poslodavcima predstavljaju stječene kompetencije i postignuća učenika.

Koncept maturalkog ispita zasnovan je na sljedećim **principima**:

- ujednačavanje kvaliteta maturalkog ispita na nacionalnom nivou,
- unapređivanje kvaliteta procesa ocjenjivanja.

Ujednačavanje kvaliteta maturalkog ispita na nacionalnom nivou podrazumijeva sprovođenje ispita po jednakim zahtjevima i pod jednakim uvjetima u svim školama. Uvođenje mehanizama osiguranja kvaliteta definisanih kroz standardizovane procedure i uputstva za realizaciju, važan su aspekt kvalitetnog sprovođenja ispita. Na taj način se doprinosi ujednačavanju kvaliteta obrazovanja na nacionalnom nivou za svaki obrazovni profil.

Unapređivanje kvaliteta procesa ocjenjivanja postiže se primenom **metodologije ocjenjivanja zasnovanog na kompetencijama**⁶, kao validnog i objektivnog pristupa vrednovanju kompetencija. Razvoj objektivnih kriterija procene i odgovarajućih metoda i instrumenata omogućen je uspostavom sistema standarda kvalifikacije. U skladu sa tim, ocjenjivanje zasnovano na kompetencijama počiva na operacionalizaciji radnih zadataka proisteklih iz realnih zahtjeva posla odnosno procesa rada.

Kvalitet ocjenjivanja, posebno u domenu pouzdanosti i objektivnosti, ostvaruje se i uvođenjem djelimično vanjskog ocjenjivanja. Predstavnici poslodavaca, stručnjaci u određenoj oblasti, obučavaju se i učestvuju kao vanjski članovi komisija u ocjenjivanju na maturalskom ispitu.

Rezultati maturalkog ispita koriste se u procesu **samovrednovanja** kvaliteta rada škole, ali i **vrednovanja** obrazovnog procesa u datom obrazovnom profilu, na nacionalnom nivou. Oni su istovremeno i smjernica za unapređivanje obrazovnog procesa na oba nivoa.

Za svaki obrazovni profil priprema se **Priručnik o polaganju maturalkog ispita** (u daljem tekstu: Priručnik), kojim se detaljno opisuje način pripreme, organizacije i realizacije ispita.

⁶ Za potrebe primjene koncepta ocjenjivanja zasnovanog na kompetencijama u stručnom obrazovanju i posebno u oblasti ispita razvijen je priručnik „Ocjenjivanje zasnovano na kompetencijama u stručnom obrazovanju“ u okviru koga su opisane karakteristike koncepta, njegove prednosti u odnosu na ostale pristupe ocjenjivanju, metode primjerene takvoj vrsti ocjenjivanja, kao i standardizovan metodološki put za razvoj kriterija proene kompetencija za određenu kvalifikaciju (www.zuov.gov.rs)

U sastav Priručnika ulaze: Standard kvalifikacije modelar odjeće, zbirka teorijskih zadataka za maturski ispit, lista radnih zadataka, radni zadaci i obrasci za ocjenjivanje radnih zadataka. Priručnike priprema, u saradnji sa timovima nastavnika svakog profila, Zavod za unapređivanje obrazovanja i odgoja – Centar za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih (u daljem tekstu: Centar).

I PROGRAM MATURSKOG ISPITA

CILJ

Maturskim ispitom provjerava se da li je učenik, po uspješno završenom obrazovanju za obrazovni profil modelar odjeće, stekao stručne kompetencije propisane Standardom kvalifikacije modelar odjeće⁷.

STRUKTURA

Maturski ispit sastoji se od tri nezavisna ispita:

- ispit iz maternjeg jezika i književnosti;
- ispit za provjeru stručno–teorijskih znanja;
- maturski praktični rad.

OCJENJIVANJE STRUČNIH KOMPETENCIJA

U okviru maturskog ispita se provjerava stečenost **stručnih kompetencija**. Ocjenjivanje stručnih kompetencija vrši se kombinacijom metoda: testiranje stručno teorijskih znanja i simulacija putem izvođenja praktičnih radnih zadataka. Test znanja zasniva se na ishodima stručnog obrazovanja (ishodi znanja), dok su radni zadaci formirani prevashodno na osnovu jedinica kompetencija i omogućavaju provjeru osposobljenosti učenika za primjenu znanja, demonstraciju vještina i profesionalnih stavova u radnom kontekstu. Na ovaj način je omogućeno mjerenje znanja, vještina, stavova i sposobnosti koji odgovaraju Standardu kvalifikacije **modelar odjeće**.

Kriteriji ocjenjivanja stručnih kompetencija razvijeni su na osnovu jedinica kompetencija i čine *Okvir za ocjenjivanje kompetencija za kvalifikaciju modelar odjeće (u daljem tekstu: Okvir)*. Okvir sadrži kriterije procjene, date u dvije kategorije: aspekti i indikatori procjene. Instrumenti za ocjenjivanje stručnih kompetencija – obrasci koji se koriste na maturskom ispitu formirani su i usklađeni sa Okvirom.

⁷ Standard kvalifikacije modelar odjeće dat je u Dodatku 1 ovog Priručnika

Okvir za ocjenjivanje kompetencija za kvalifikaciju modelar odjeće⁸

Kompetencija A: Izrada šablona							
Aspekti	Indikatori						
	1	2	3	4	5	6	7
Priprema i održavanje radnog mjesta	Pripremljen pribor za rad	Sprovedene mjere lične zaštite na radu	Odložen otpad na odgovarajuće mjesto				
Osnovna konstrukcija reza	Izračunate pomoćne mjere	Urađen (napisan) opis konstrukcije	Nacrtana osnovna konstrukcija				
Modeliranje osnovnog reza prema zadatku	Urađena korekcija 1	Urađena korekcija 2	Urađena korekcija 3	Urađena korekcija 4	Urađena korekcija 5	Urađena korekcija 6	Urađena korekcija 7
Kompletiranje reznih dijelova prema zadatku	Prenijeti rezni dijelovi	Dodati šavovi i porubi na reznom dijelu	Isječeni rezni dijelovi	Obilježena važna mjesta na reznom dijelu (cvikovi)	Obilježen pravac osnove na reznom dijelu	Obilježen broj komada reznog dijela	

⁸ Za potrebe realizacije maturalnog ispita i procjenu kompetentnosti učenika kroz odgovarajuće radne zadatke, izvršeno je objedinjavanje kompetencija iz Standarda kvalifikacije m i definisani su odgovarajući aspekti i indikatori.

Kompetencija B:Izrada probnog odevnog predmeta						
Aspekti	Indikatori					
	1	2	3	4	5	6
Priprema i održavanje radnog mjesta	Pripremljen: pribor za rad (makaze,kreda,igla) i šivaća mašina (gornji i donji konac)	Sprovedene mjere lične zaštite na radu (kosa,nokti, obuća)	Odložen otpad na odgovarajuć e mjesto			
Rezanje probnog odevnog predmeta/detalja	Postavljeni šabloni u pravcu osnove materijala	Ucrtani rezni dijelovi	Racionalno iskorišćen materijal	Izrezano po iscrtanim linijama		
Šivenje probnog odevnog predmeta/detalja	Spojeni rezni dijelovi (širina šava 1 cm)	Urađeni ukrasni stepovi	Urađena dorada			

PREDUVJETI ZA POLAGANJE I UVJETI SPROVOĐENJA

Učenik može da polaže maturski ispit u skladu sa Zakonom.

Preduvjeti za polaganje i uvjeti za sprovođenje morskog ispita dati su u sljedećoj tabeli.

Učenik:	
opšti:	uspješno završen četvrti razred obrazovnog profila modelar odjeće
посебни:	• vezana kosa • ravne cipele (bez potpetica i platformi) • bez dugih noktiju • bez velikog nakita • bez širokih rukava • bez mobilnog telefona • potreban pribor * za provjeru kompetentnosti A: • natron papir (3-5 listova B1 formata) • krojački lenjir • krivuljar • krojački santimetar • makaze • radlo • grafitna olovka, gumica, crvena olovka, selotejp za provjeru kompetencije B: • makaze • krojački santimetar • krojačka kredo • ručna igla
Škola:	
za pripremu i sprovođenje morskog ispita neophodno je da škola, u dogovoru sa socijalnim partnerima, obezbijedi potrebne uvjete za izradu odgovarajućih radnih zadataka: • vrijeme (termine za izvođenje svih dijelova morskog ispita, uključujući plan realizacije radnih zadataka); • prostore za realizaciju testa znanja i radna mjesta za realizaciju praktičnog dijela ispita; • odgovarajući broj primjeraka testova; • aparate, uređaje i instrumente, • Zapisnike o polaganju morskog ispita za svakog učenika; • opise radnih zadataka za svakog učenika i člana ispitne komisije; • obrasce za vrednovanje radnih zadataka za svakog člana ispitne komisije; • članove komisije obučene za ocjenjivanje zasnovano na kompetencijama.	

Učenici koji ne zadovoljavaju propisane uvjete ne mogu pristupiti polaganju maturalkog ispita. Tokom realizacije maturalkog ispita nije dozvoljena upotreba mobilnih telefona.

ORGANIZACIJA

Organizacija maturalkog ispita sprovodi se u skladu sa *Pravilnikom o programu maturalkog ispita za obrazovni profil modelar odjeće*. Maturalki ispit se organizuje u školama u tri ispitna roka koji se realizuju u junu, avgustu i januaru.

Škola blagovremeno planira i priprema ljudske i tehničke resurse za realizaciju ispita i izrađuje raspored polaganja svih ispita u okviru maturalkog ispita.

Za svaku školsku godinu direktor, na prijedlog nastavničkog vijeća, formira Ispitni odbor. Ispitni odbor čine članovi svih ispitnih komisija, a predsjednik Ispitnog odbora je po pravilu direktor škole.

Za svakog učenika direktor škole imenuje **mentore**. Mentor je nastavnik stručnih predmeta koji je obučavao učenika u toku školovanja. On pomaže učeniku u pripremama za polaganje testa za provjeru stručno–teorijskih znanja i maturalkog praktičnog rada. U okviru tri nedjelje planirane nastavnim planom za pripremu i polaganje maturalkog ispita, škola organizuje konsultacije, informiše kandidate o kriterijima ocjenjivanja i obezbjeđuje uvjete (vrijeme, prostor, oprema) za pripremu učenika za sve zadatke predviđene maturalkim ispitom.

Tokom pripremnog perioda škola organizuje obuku članova komisija za ocjenjivanje na maturalkom ispitu uz podršku stručnih saradnika škole.

Maturalki ispit sprovodi se u školi i prostorima gde se nalaze radna mjesta i uvjeti za realizaciju maturalkog praktičnog rada.

Maturalki ispit za učenika može da traje najviše četiri dana. U istom danu učenik može da polaže samo jedan dio maturalkog ispita.

Za svaki dio maturalkog ispita direktor škole imenuje stručnu ispitnu komisiju, koju čine tri člana i tri zamjenika. Radi efikasnije realizacije maturalkog ispita, ako za to postoje propisani kadrovski i materijalni uvjeti, u školi se može formirati i više ispitnih komisija, koje mogu istovremeno i nezavisno da obavljaju ocjenjivanje.

EVIDENTIRANJE USPJEHA I IZVJEŠTAVANJE

Učenik koji ispunjava opšti uslov za pristupanje maturalkom ispitu dužan je podnijeti školi pisanu prijavu za polaganje i prateću dokumentaciju u skladu sa Zakonom. Rok za prijavljivanje ispita određuje škola.

Tokom maturalkog ispita za svakog učenika pojedinačno, vodi se Zapisnik o polaganju maturalkog ispita. U okviru zapisnika prilažu se:

- pisani sastav iz maternjeg jezika;
- ocjenjen test sa ispita za provjeru stručno - teorijskih znanja;
- obrasci za ocjenjivanje svakog pojedinačnog radnog zadatka svih članova komisije.

Nakon realizacije pojedinačnog ispita u sastavu maturalkog ispita komisija utvrđuje i bilježi uspjeh učenika u Zapisnicima o polaganju maturalkog ispita i ti rezultati se objavljuju, kao nezvanični, na oglasnoj tabli škole.

Na osnovu rezultata svih pojedinačnih ispita Ispitni odbor utvrđuje opći uspjeh učenika na maturalkom ispitu. Nakon sednice ispitnog odbora na kojoj se razmatra uspjeh učenika na maturalkom ispitu, na oglasnoj tabli škole objavljuju se zvanični rezultati učenika na maturalkom ispitu.

Opći uspjeh na maturskom ispitu iskazuje se jednom ocjenom kao aritmetička srednja vrijednost ocjena dobijenih na pojedinačnim ispitima u sastavu maturskog ispita.

Učenik je položio maturski ispit ako je iz svih pojedinačnih ispita u sastavu maturskog ispita dobio pozitivnu ocjenu.

Učenik koji je na jednom ili dva pojedinačna ispita u sastavu maturskog ispita dobio nedovoljnu ocjenu upućuje se na polaganje popravnog ili popravnih ispita u sastavu maturskog ispita.

U roku od 24 sata od objavljivanja zvaničnih rezultata učenik ima pravo podnijeti žalbu direktoru škole na dobijenu ocjenu na maturskom ispitu.

Nakon realizacije ispita, a na zahtjev Centra, škola je u obavezi da rezultate ispita dostavi Centru, radi praćenja i analize maturskog ispita. U tu svrhu Centar blagovremeno prosljeđuje školi odgovarajuće obrasce i instrumente za praćenje.

DIPLOMA I UVJERENJE

Učeniku koji je položio maturski ispit izdaje se *Diploma o stječenom srednjem obrazovanju za obrazovni profil modelar odjeće*.

Uz Diplomom škola učeniku izdaje *Uvjerenje o položenim ispitima u okviru savladanog programa za obrazovni profil modelar odjeće*.

II ISPITI U OKVIRU MATURSKOG ISPITA

1. ISPIT IZ MATERNJEG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI

Cilj ispita je provjera jezičke pismenosti, poznavanja književnosti kao i opće kulture.

STRUKTURA ISPITA

Ispit iz maternjeg jezika polaže se pismeno.

Na ispitu učenik obrađuje jednu od četiri ponuđene teme. Ove teme utvrđuje Ispitni odbor škole, na prijedlog stručnog vijeća nastavnika maternjeg jezika. Od četiri teme koje se nude učenicima, dvije teme su iz književnosti, a dvije teme su slobodne.

OCJENJIVANJE

Ocjenu pisanog rada utvrđuje ispitna komisija na osnovu pojedinačnih ocjena svakog člana ispitne komisije.

Ispitnu komisiju za maternji jezik čine tri nastavnika maternjeg jezika, od kojih se jedan imenuje za predsjednika komisije. Svaki pismeni sastav pregledaju sva tri člana komisije i izvode jedinstvenu ocjenu.

ORGANIZACIJA ISPITA

- Pismeni ispit iz maternjeg jezika traje tri sata.
- U toku ispita u svakoj školskoj klupi sedi samo jedan učenik.
- Za vrijeme izrade pisanog sastava u učionici dežura nastavnik koji nije član Stručnog vijeća nastavnika maternjeg jezika.
- Dežurni nastavnik ispisuje nazive odabranih tema na školskoj tabli i od tog trenutka se računa vrijeme trajanja ispita.
- Dežurni nastavnik prikuplja sve učeničke radove i zapisnički ih predaje predsjedniku ispitne komisije za maternji jezik.
- Nakon ubilježenih i izvedenih jedinstvenih ocjena za svakog od učenika predsjednik ispitne komisije sumira rezultate i predaje potpisane zapisnike i učeničke radove predsjedniku Ispitnog odbora.

2. ISPIT ZA PROVJERU STRUČNO-TEORIJSKIH ZNANJA

Cilj ovog dijela maturalnog ispita je provjera ostvarenosti očekivanih ishoda znanja za obrazovni profil **modelar odjeće**, odnosno stručno–teorijskih znanja neophodnih za obavljanje poslova i zadataka za čije se izvršenje učenik osposobljava tokom školovanja.

STRUKTURA ISPITA

U nastavnom planu i programu za obrazovni profil modelar odjeće, stručna znanja neophodna za obavljanje poslova i zadataka modelara odjeće, stiču se u okviru predmeta tehnologija odjeće, konstrukcija i modeliranje odjeće i tekstilni materijali .

Provjera ostvarenosti očekivanih ishoda znanja, odnosno stručno–teorijskih znanja vrši se završnim testiranjem. Test sadrži najviše 50 zadataka, a koncipiran je tako da obuhvata sve nivoe znanja i sve sadržaje koji su procenjeni kao temeljni i od suštinskog

značaja za obavljanje poslova i zadataka u okviru datog zanimanja, kao i za nastavak školovanja u matičnoj oblasti.

Test i ključ za ocjenjivanje testa priprema Centar, na osnovu Zbirke teorijskih zadataka za maturski ispit (Dodatak 2) i dostavlja ga školama. Kombinacija zadataka za maturski test, uzimajući u obzir i kriterij saznanje složenosti, formira se od: poznatih zadataka iz Zbirke teorijskih zadataka za maturski ispit (75 bodova) i djelimično poznatih zadataka nastalih djelimičnom izmenom zadataka iz Zbirke teorijskih zadataka za maturski ispit (25 bodova). Zbirku su, uz koordinaciju Centra, pripremili nastavnici škola u kojima se realizuje obrazovni program za modelara odjeće.

OCJENJIVANJE

Testove pregleda tročlana komisija, koju čine nastavnici stručnih predmeta, a prema ključu dostavljenom iz Centra. Svaki test samostalno pregledaju sva tri člana komisije, o čemu svjedoče svojim potpisima na testu.

Ukupan broj bodova na testu koji učenik može da postigne je 100 i jednak je zbiru bodova koje je učenik postigao tačnim odgovorima na postavljene zadatke. Na testu nema negativnih bodova. Uspjeh na testu izražava se numerički, pri čemu se broj bodova prevodi u uspjeh, na osnovu skale za prevođenje bodova u uspjeh, date u sljedećoj tabeli.

Ukupan broj bodova ostvaren na testu	USPJEH
do 50	nedovoljan (1)
50,5 – 63	dovoljan (2)
63,5 – 75	dobar (3)
75,5 – 87	vrlo dobar (4)
87,5 - 100	odličan (5)

Utvrđenu numeričku ocjenu komisija unosi na predviđeno mjesto na obrascu testa i u Zapisnik o polaganju morskog ispita.

ORGANIZIRANJE ISPITA

- Testiranje u okviru ispita za provjeru stručno–teorijskih znanja obavlja se istovremeno u svim školama u kojima se realizuje maturski ispit za ovaj obrazovni profil. Termin testiranja, škole koje imaju kandidate u datom ispitnom roku zajednički utvrđuju i dostavljaju ga Centru najkasnije sedam dana prije realizacije.
- Po izboru članova komisije za pregled testova, škole treba da izvrše kratku obuku članova komisije uz podršku stručnih saradnika škole.
- Centar na osnovu utvrđene strukture, formira test i dostavlja ga u elektronskoj formi školama u kojima se maturski ispit realizuje, dan ranije u odnosu na utvrđen datum za polaganje testa, a ključ na dan realizacije testa.
- Lice zaduženo za tehničku pripremu testa u školi obavlja sve pripreme i umnožava test. Pripremljeni testovi se pakuju u koverat koji se zatvara, pečati i čuva u kasi škole do početka ispita. Za sigurnost testova, odgovoran je direktor škole.
- Na dan ispita, pola sata prije početka, nastavnici dežurni tokom testiranja zapisnički preuzimaju koverat sa testovima za učenike i otpećuju ga u učionici, pred učenicima.
- Izrada testa traje dva sata. Tokom izrade testa, svaki učenik sjedi sam u klupi i samostalno rješava test. U učionici, gdje se vrši testiranje, dežuraju po dva nastavnika koji, prema Pravilniku o vrsti obrazovanja nastavnika u stručnim školama, ne mogu predavati predmete/module obuhvaćene testom.

- Za rješavanje testa učenik treba da koristi hemijsku olovku (konačni odgovori i rezultati moraju biti ispisani hemijskom olovkom).
- Po završetku testiranja dežurni nastavnici zapisnički predaju direktoru ili drugom odgovornom licu sve rješavane i neiskorišćene testove. Na oglasnoj tabli škole, objavljuje se ključ testa.
- Predsjednik komisije za pregled testova preuzima Zapisnike o polaganju maturalnog ispita, kao i koverat sa rješavanim testovima, kao i koverat sa tri primerka ključa (za svakog člana) i komisija pristupa pregledu testova. Nakon završenog pregledanja, bilježenja i potpisivanja Zapisnika o polaganju maturalnog ispita, formira se izvještaj o rezultatima učenika i postignutom uspjehu na ispitu za provjeru stručno-teorijskih znanja i dostavljaju potpisani zapisnici i svi rješavani testovi predsjedniku Ispitnog odbora.
- Najkasnije u roku od 24 sata po završetku realizacije testa objavljuju se nezvanični rezultati testiranja na oglasnoj tabli škole.

3. MATURSKI PRAKTIČNI RAD

Cilj maturalnog praktičnog rada je provjera stručnih kompetencija propisanih Standardom kvalifikacije modelar odjeće.

STRUKTURA ISPITA

Na maturalnom praktičnom radu učenik izvršava dva kompleksna radna zadatka kojima se provjerava stečenost svih propisanih stručnih kompetencija. Radni zadaci se realizuju kroz praktičan rad.

Za provjeru propisanih kompetencija, na osnovu Okvira za procjenu kompetencija za kvalifikaciju modelar odjeće utvrđuje se lista kombinacija radnih zadataka.

Listu kombinacija radnih zadataka za provjeru kompetencija, radne zadatke, i instrumente za ocjenjivanje radnih zadataka priprema Centar u saradnji sa timovima nastavnika.

Lista radnih zadataka i kombinacije date su u Dodatku 3 ovog Priručnika.

OCJENJIVANJE

Ocjenu o stečenim stručnim kompetencijama na maturalnom praktičnom radu daje **ispitna komisija**. Nju čine najmanje tri člana, koje imenuje direktor škole, prema propisanoj strukturi:

- dva nastavnika stručnih predmeta za obrazovni profil modelar odjeće, od kojih je jedan predsjednik komisije
- predstavnik poslodavaca – kompetentni izvršitelj datih poslova u oblasti tekstilstva i kožarstva koga predlaže Unija poslodavaca Srbije u saradnji sa odgovarajućim poslovnim udruženjima, Privrednom komorom Srbije i Centrom⁹.

Svaki član ispitne komisije prije ispita dobija obrasce za ocjenjivanje radnih zadataka u okviru odabrane kombinacije, a predsjednik komisije vodi odgovarajući dio Zapisnika o polaganju maturalnog ispita.

⁹ Saglasnost na članstvo predstavnika poslodavaca u komisiji, na prijedlog škola, daje Unija poslodavaca Srbije odnosno Privredna komora Srbije u saradnji sa Zavodom za unapređivanje obrazovanja i odgoja - Centrom. Bazu podataka o vanjskim članovima ispitnih komisija vodi Centar.

Svaki član komisije individualno ocjenjuje rad učenika, koristeći odgovarajući obrazac za ocjenjivanje radnog zadatka¹⁰.

Svaki radni zadatak može se ocjeniti sa najviše **100 bodova**. Svaki član ispitne komisije vrijednujući pojedinačno indikatore u svom obrascu za ocjenjivanje radnog zadatka utvrđuje ukupan broj bodova koji je učenik ostvario u okviru pojedinačnog zadatka.

Pojedinačan broj bodova (svakog člana komisije) se unosi na odgovarajuće mjesto u Zapisniku o polaganju maturalnog ispita i na osnovu toga komisija utvrđuje prosječan broj bodova za svaki radni zadatak.

Kada kandidat ostvari prosječnih 50 i više bodova po radnom zadatku, smatra se da je pokazao kompetentnost.

Ukoliko je prosječan broj bodova koji je kandidat ostvario na pojedinačnom radnom zadatku manji od 50, smatra se da kandidat nije pokazao kompetentnost. U ovom slučaju ocjena uspjeha na maturalnom praktičnom radu je nedovoljan (1).

Ukupan broj bodova prevodi se u uspjeh. Skala uspješnosti je petostepena i prikazana je u sljedećoj tabeli.

UKUPAN BROJ BODOVA	USPJEH
0-99	nedovoljan (1)
100-125	dovoljan (2)
126-150	dobar (3)
151-175	vrlo dobar (4)
176-200	odličan (5)

ORGANIZIRANJE ISPITA

- Maturalni praktičan rad realizuje se u školskim kabinetima ili prostorima gdje se nalaze radna mjesta i uvjeti za koje se učenik obrazovao tokom svog školovanja.
- Stručno vijeće nastavnika stručnih predmeta škole bira radne zadatke na osnovu liste zadataka iz ovog Priručnika i formira školsku listu koja će se koristiti u tom ispitnom roku. Broj kombinacija mora biti najmanje za 10% veći od broja učenika koji polažu maturalni ispit u jednom odeljenju.
- Po formiranju Ispitnog odbora direktor utvrđuje članove komisija za ocjenjivanje maturalnog praktičnog rada i njihove zamjenike. Prijedlog imena eksternih članova komisije se blagovremeno dostavlja Centru radi dobijanja suglasnosti.
- Po izboru članova komisije za ocjenjivanje, škola treba izvršiti obuku članova komisije uz podršku stručnih saradnika škole. Svi članovi komisije treba da budu upoznati sa dokumentom *Instrukcije za ocjenjivače* i da u skladu sa tim usvoje tok pripreme i izvođenja radnih zadataka, kao i da primjenjuju utvrđene principe i pravila ocjenjivanja.
- Lice zaduženo za tehničku podršku realizaciji maturalnog praktičnog rada priprema:
 - neoznačene koverta u kojima se za svaki zadatak nalaze po četiri opisa zadatka (jedan će preuzeti učenik, a tri su namijenjena članovima komisije) i tri obrasca za ocjenjivanje, sa prethodno odštampanim podacima o školi, šifrom i nazivom zadatka, za članove komisije;

¹⁰ U okviru Dodatka3 ovog Priručnika nalaze se obrasci za ocjenjivanje radnih zadataka

- Neposredno pred polaganje učenik izvlači kombinaciju radnih zadataka, bez prava zamjene. Dodjeljuju mu se opisi oba radna zadatka, a učenik na licu mjesta određuje redoslijed izvršenja zadataka u skladu sa organizacijom rada. Članovi komisije preuzimaju opise zadataka i liste za ocjenjivanje i u zaglavlju upisuju učenikovo ime;
- Svakom učeniku se obezbijavaju **jednaki uvjeti** za početak obavljanja radnog zadatka.
- Tročlana komisija prati rad svakog učenika tokom realizacije praktičnog rada.
- Najkasnije u roku od 24 sata po završetku realizacije praktičnog maturskog rada sumiraju se rezultati tog dijela ispita i objavljuju, kao nezvanični, na oglasnoj tabli škole. Potpisani zapisnici, sa predviđenom dokumentacijom, prosljeđuju se predsjedniku Ispitnog odbora.

DODATAK 1. Standard kvalifikacije modelar odjeće

1. **Naziv kvalifikacije:** Modelar odjeće
2. **Sektor – područje rada:** Tekstilstvo i kožarstvo
3. **Nivo kvalifikacije:** IV
4. **Svrha kvalifikacije:** Izrada šablona i probnog odjevnog predmeta.
5. **Način sticanja kvalifikacije:**
Kvalifikacija se stiče nakon uspješno završenog procesa srednjeg stručnog obrazovanja.
6. **Trajanje:**
Program srednjeg stručnog obrazovanja za sticanje kvalifikacije traje četiri godine.
7. **Način provjere:**
Dostignutost ishoda programa srednjeg stručnog obrazovanja se provjerava na maturskom ispitu koji sprovodi srednja škola.
8. **Zasnovanost kvalifikacije:**
Kvalifikacija se zasniva na opisu rada, ciljevima stručnog obrazovanja i ishodima stručnog obrazovanja.

8.1. Opis rada

Dužnosti – stručne kompetencije:

- Izrada šablona
- Izrada probnog odjevnog predmeta

Dužnosti stručne kompetencije	Zadaci - jedinice kompetencija
Izrada šablona	- Tumačenje skice odjevnog predmeta - Odabiranje tekstilnog materijala na osnovu skice ili razgovora sa kupcem - Utvrđivanje potrebnih mjera za jednu (osnovnu) veličinu - Crtanje osnovne konstrukcije odjevnog predmeta - Modeliranje šablona za rezanje (prilagođavanje osnovne konstrukcije zadatoj skici) - Kompletiranje šablona za rezanje (izrađivanje dodatnih šablona za rezanje) - Izrada rezne slike (crtanje i formiranje) - Izrada šablona za sve potrebne veličine (množenje)
Izrada probnog odjevnog predmeta	- Rezanje tekstilnog materijala - Šivenje probnog odjevnog predmeta - Uočavanje grešaka na odjevnom predmetu i ispravljanje šablona

8.1.1. Ekstremni uvjeti pod kojima se obavljaju dužnosti: nema.

8.1.2. Izloženost rizicima pri obavljanju dužnosti:

- rizik od mehaničkih povreda.

8.2. Ciljevi stručnog obrazovanja

Cilj stručnog obrazovanja za kvalifikaciju MODELAR ODJEĆE je osposobljavanje lica za izradu šablona i probnog odjevnog predmeta.

- Neophodnost i stalnog prilagođavanja promjenljivim zahtjevima tržišta rada, potrebe kontinuiranog obrazovanja, stručnog usavršavanja, razvoja karijere, unapređivanja zapošljivosti, usmjerava da lica budu osposobljavana za:
- primjenu teorijskih znanja u praktičnom kontekstu;
- primjenu sigurnosnih i zdravstvenih mjera u procesu rada;
- primjenu mjera zaštite životne sredine u procesu rada;
- upotrebu informatičke tehnologije u prikupljanju, organiziranju i korišćenju informacija u radu i svakodnevnom životu;
- preuzimanje odgovornosti za vlastito kontinuirano učenje i napredovanje u poslu i karijeri;
- prepoznavanje poslovnih mogućnosti u radnoj sredini i širem socijalnom okruženju.

8.3. Ishodi stručnog obrazovanja

Stručne kompetencije	Znanja	Veštine	Sposobnosti i stavovi
Po završenom programu obrazovanja, lice će biti u stanju da:			
izradi šablon	- objasni značaj konstrukcije i modeliranja u proizvodnji odjeće - primjeni osnovnu konstrukciju različitih odjevnih predmeta i modnih detalja - objasni načine modeliranja različitih odjevnih predmeta i modnih detalja - objasni kompletiranje različitih odjevnih predmeta i modnih detalja - objasni načine gradiranja tj. izrade većih i manjih veličina	- tumači zadatu skicu - prilagođava skicu odabranom materijalu - određuje mjere (osnovne i pomoćne) - definira opis konstrukcije za različite odjevne predmete i modne detalje - crta osnovnu konstrukciju za različite odjevne predmete i modne detalje - modelira različite odjevne predmete i modne detalje u zavisnosti od zadate skice i oblika tijela za koje se radi - kompletira šablone za rezanje - formira rezu sliku - izrađuje šablone za sve potrebne veličine - obavlja sve faze konstrukcije pripreme uz primjenu računara	- savjesno, odgovorno, uredno i precizno obavlja povjerene poslove; - efikasno planira i organizuje vrijeme; - ispolji pozitivan odnos prema značaju sprovođenja propisa i važećih standarda u tekstilstvu; - ispolji pozitivan odnos prema funkcionalnosti i tehničkoj ispravnosti opreme i uređaja koje koristi pri obavljanju posla; - ispolji ljubaznost,

Izradi probni odjevni predmet	- navede vrste tekstilnih vlakana, njihova svojstva i primjenu - navede vrste tekstilnih materijala, njihove osnovne karakteristike i način upotrebe u izradi odjeće - objasni ponašanje tekstilnih materijala u toku eksploatacije - objasni način održavanja tekstilnih materijala - razlikuje karakteristike zanatske i industrijske proizvodnje odjeće - navede način izbora i pripreme materijala za šivenje - navede vrste, karakteristike i način primjene različitih vrsta bodova i šavova - navede vrste mašinskih igala i način izbora prema vrsti materijala i koncu - objasni način rezanja tekstilnog materijala - objasni mogućnosti klasične šivaće mašine - navede vrste i specifičnosti specijalnih šivaćih mašina - objasni ulogu peglanja, izbor parametara peglanja u zavisnosti od materijala i funkciju uređaja za peglanje - objasni tehnološke postupke dobijanja odjevnih predmeta - navede i objasni faktore koji utiču na radnu efikasnost - navede uvjete koji su potrebni za efikasno poslovanje -objasni osnovna pravila organizacije rada preduzeća i konkretnih radnih mjesta - objasni osnovne principe preduzetništva	- tumači zadatu skicu - prilagođava skicu odabranom materijalu - određuje mjere (osnovne i pomoćne) - definira opis konstrukcije za različite odjevne predmete i modne detalje - crta osnovnu konstrukciju za različite odjevne predmete i modne detalje - modelira različite odjevne predmete i modne detalje u zavisnosti od zadate skice i oblika tijela za koje se radi - kompletira šablone za rezanje - formira reznu sliku - izrađuje šablone za sve potrebne veličine - obavlja sve faze konstrukcije pripreme uz primjenu računara - vrši izbor konca za šivenje i pomoćnih materijala (podstave, ljepljivog platna, patent zatvarača, kopče, dugmadi, traka za paspuliranje i dr.) - priprema, postavlja materijal za rezanje i ručno reže - šije prototip odjevnog predmeta na običnoj šivaćoj mašini - koristi specijalne šivaće mašine - podešava parametre peglanja i pegla - kontrolira pojedine faze u toku izrade odjevnog predmeta - uočava greške na gotovom odjevnom predmetu i koriguje urađene šablone - primjenjuje mjere zaštite	komunikativnost , fleksibilnost u odnosu prema saradnicima; - radi u timu; - bude orijentiran na klijenta - rješava probleme i prilagodi se promjenama u radu; - ispolji inicijativnost i preduzimljivost u radu; - ispolji samokritičnost i objektivnost pri obavljanju posla; - ispolji kreativnost i inovativnost pri obavljanju posla; - ispolji pozitivan odnos prema profesionalno-etičkim normama i vrijednostima.
--------------------------------------	---	---	--

	- objasni značaj kontrole kvaliteta u toku i na kraju procesa proizvodnje.	na radu i okoline.	
--	--	--------------------	--

DODATAK 2. Zbirka teorijskih zadataka

Dragi učenici,

Pred vama je zbirka zadataka za završno testiranje u okviru maturalnog ispita za obrazovni profil modelar odjeće. Zbirka je namijenjena vježbanju i pripremanju za polaganje ispita za provjeru stručno teorijskih znanja, i to iz stručnih predmeta: tehnologija odjeće, konstrukcija i modeliranje odjeće i tekstilni materijali.

U zbirci se nalaze zadaci koji će biti na testu u potpuno istoj ili djelimično izmijenjenoj formi.

Zadaci u zbirci raspoređeni su prema područjima čiji se ishodi provjeravaju završnom provjerom znanja. Unutar svakog područja zadaci su razvrstani prema obliku zadatka, a za svaki zadatak naznačen je maksimalan broj bodova koje donosi.

Test koji ćete rješavati na maturalnom ispitu sadrži zadatke svih nivoa složenosti kojima se ispituje ostvarenost ishoda obrazovanja za obrazovni profil modelar odjeće. Na testu nema negativnih bodova. Zadaci nose različiti broj bodova u zavisnosti od toga koliko informacija se traži i koliko treba da budete misaono angažirani kada odgovarate. Važno je da pažljivo odgovarate na zadatke, jer svaki tačan odgovor nosi od 0,5 do 1 boda, a svaka greška automatski 0 bodova za zadatak u cjelosti. Kod računskih zadataka, ako ih ima, tačan odgovor se priznaje samo uz prikazan postupak rješavanja. Zbirka zadataka ne sadrži rješenja.

Zbirku zadataka su izradili timovi nastavnika iz škola u Republici Srbiji u kojima se realizira maturalni ispit školske 2018/2019. godine za obrazovni profil modelar odjeće u suradnji sa stručnjacima Zavoda za unapređivanje obrazovanja i odgoja.

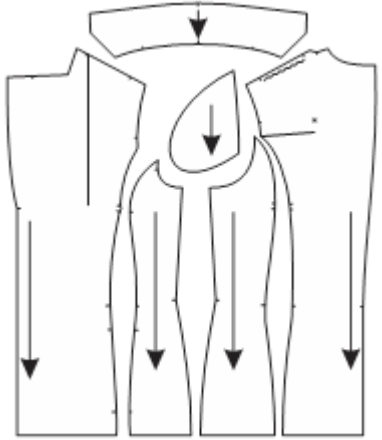
Želimo vam srećan i uspešan rad!

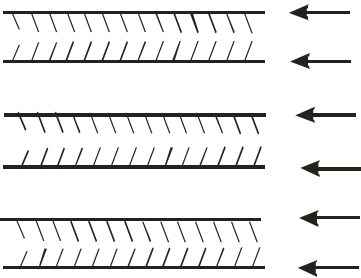
Autori

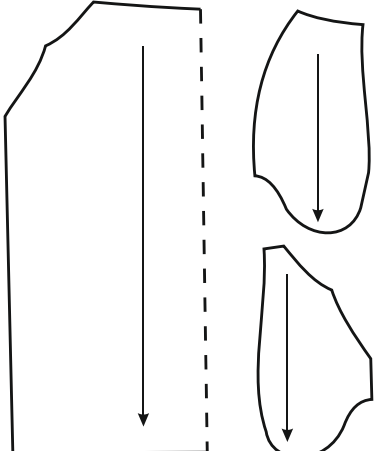
TEHNOLOGIJA ODJEĆE

U sljedećim zadacima zaokružiti broj ispred traženog odgovora

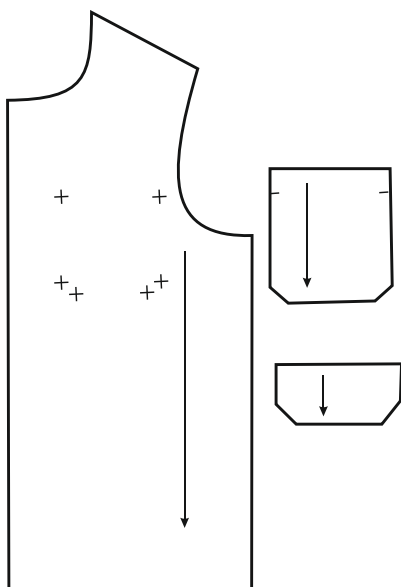
1.	Kod izrade haljine koriste se: 1. otvoreni šavovi 2. zatvoreni šavovi 3. francuski šavovi	1
2.	Oznaka kod mašinskih igala Nm 110 ili 1,10mm predstavlja: 1. dužinu igle, 2. debljinu igle. 3. zakrivljenost igle	1
3.	U proizvodnji tekstilne konfekcije najčešće se primjenjuje: 1. sintetički konac 2. svileni konac 3. pamučni konac 4. laneni konac	1
4.	Jedan od navedenih automata ima više glava(2, 4, 6, 8 i više): 1. automat za izradu rupica, 2. automat za izradu učvršćenja, 3. automat za vezenje.	1
5.	Označavanje reznih dijelova vrši se u tehnološkom procesu: 1. rezanja 2. šivenja 3. peglanja i završne dorade.	1
6.	Nedostatak sintetičkog konca je: 1. mala elastičnost 2. mala jačina 3. slaba otornost na dejstvo toplote.	1
7.	U fazi rezanja kod industrijskog tipa proizvodnje odjeće, potrebno je da se obilježe sva ključna mjesta pri obeležavanju reznih dijelova zasjecima i rupicama: 1. ponekad 2. uvijek 3. nikada	1

8.	Automat za izradu učvršćenja ima:	1
	1. jednu iglu 2. dvije igle 3. tri i više igala.	
9.	Automat za izradu učvršćenja radi:	1
	1. cik – cak zrnastim ubodom 2. dvostrukim zrnastim ubodom 3. jednostrukim zrnastim ubodom 4. dvostrukim lančanim ubodom	
10.	Specijalna mašina za ušivanje rukava ima glavu u obliku:	1
	1. blok kućišta 2. uzdužnog stuba 3. kućište sa poprečnim rukavcem.	
11.	Dati rezni dijelovi odjevnog predmeta pripadaju:	1
	1. muškoj odjeći 2. ženskoj odjeći 3. dečijoj odjeći.	
		
12.	Specijalni uređaj tzv. robot uređaj ugrađuje se u:	1
	1. specijalne šivaće mašine 2. automate za izradu rupica 3. automate za ušivanje dugmadi	
13.	Za opšivanje dijelova odjevnog predmeta koriste se:	1
	1. specijalne mašine sa zrnastim bodom 2. specijalne mašine sa lančanim bodom 3. specijalne mašine sa rubnim bodom	
14.	Među ponuđenim načinima polaganja materijala izdvojiti onaj koji odgovara slici:	1
	1. naizmjenično polaganje materijala za rezanje 2. jednosmjerno polaganje materijala za rezanje	

3. polaganje u paru materijala za rezanje 	
15. Mašine za polaganje materijala mogu biti različite po konstrukciji i stepenu: 1. sistematizacije 2. automatizacije 3. racionalizacije	1
16. Označavanje i numerisanje iskrojenih dijelova olakšava spajanje dijelova odjevnog predmeta u postupku: 1. šivenja 2. rezanja 3. dorade	1
17. Rupice sa okruglinom izrađuju se obavezno na: 1. odjevnim predmetima lake konfekcije (košulje, haljine) 2. odjevnim predmetima teške konfekcije (kaputi, mantili) 3. odjevnim predmetima od trikotaže (trenerke)	1
18. Našivanje pojasa na muške slip gaćice radi se na mašini sa: 1. zrnastim bodom 2. lančanim bodom 3. slijepim bodom	1
19. Ljepljivo platno se fiksira na: 1. lice osnovnog materijala 2. naličje osnovnog materijala 3. na podstavu	1
20. Temperatura peglanja određuje se u zavisnosti od: 1. vrste odjevnog predmeta 2. vrste aparata za peglanje 3. sirovinskog sastava tkanine	1

21. Peglanje sašivenih odjevnih predmeta naziva se: 1. međufazno peglanje 2. početno peglanje 3. završno peglanje	1
22. Kontrola kvaliteta odjevnih predmeta u toku izrade naziva se. 1. početna kontrola 2. međufazna kontrola 3. finalna kontrola.	1
23. Kosi džep na farmerkama spada u grupu: 1. džepova u šavu 2. našivenih džepova 3. prosječenih džepova	1
24. Grudni džep na muškom sakou spada u grupu: 1. džepova u šavu 2. prosječenih džepova 3. našivenih džepova	1
25. Na slici su prikazani dijelovi koji pripadaju: 1. Kosom džepu 2. Džepu sa dva paspula 3. Našivenom džepu	1

26. Na slici su prikazani dijelovi koji pripadaju:

1. Kosom džepu
2. Našivenom džepu
3. Našivenom džepu sa poklopcem

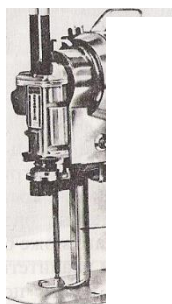
1

27. Rameni šav na majici od trikotaže radi se na:

1. običnoj mašini za šivenje
2. mašini za opšivanje i sastavljanje
3. mašini za porubljivanje

1

28. Sledeća slika predstavlja:

1. Kružni nož za grubo rezanje
2. Bansek za fino rezanje
3. Mašinu sa vertikalnim nožem za grubo rezanje

1

29. Kod tehnološkog postupka šivenja muških pantalona prva operacija je:

1. prosjecanje otvora zadnjeg džepa
2. obrada ivica prednjih i zadnjih nogavica
3. sastav pantalona u zadnjem sjedištu
4. raspeglavanje šavova

2

30. Automat za izradu rupica ima:

1. jednu glavu,
2. dvije glave,
3. tri glave,
4. četiri i više glava.

2

31.	Savremeni automati za ušivanje dugmadi mogu imati:	2
	1. samo jednu glavu 2. dvije, tri ili četiri glave 3. osam i više glava.	
32.	Mašinska igla Nm 75 ima promjer tijela igle:	2
	1. 75cm 2. 0.75 mm 3. 0.75 m 4. 75 mm	
33.	Među ponuđenim tvrdnjama izdvojiti tačnu:	2
	1. Radni nalog je osnovni i najznačajniji dokument tehničko-tehnološke dokumentacije koji prati proces izrade odjevnog predmeta od prve faze proizvodnog procesa do završne kontrole i pakovanja. 2. Radni nalog je osnovni i najznačajniji dokument tehničko-tehnološke dokumentacije koji sadrži redni broj operacije, opis modela i vrste mašina. 3. Radni nalog je osnovni i najznačajniji dokument tehničko-tehnološke dokumentacije koji prati tehnološki proces izrade odjevnog predmeta od konstrukcije pripreme do završne faze u šivari.	

U sljedećim zadacima zaokružiti brojeve ispred traženih odgovora

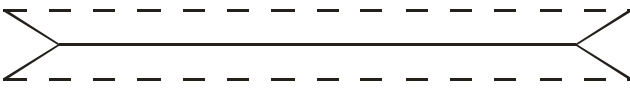
34.	Materijali koji se koriste u izradi odjevnih predmeta teške konfekcije mogu se podijeliti na:	1
	1. dnevne materijale 2. osnovne materijale 3. sintetičke materijale 4. pomoćne materijale 5. radne materijale	
35.	Prema sezoni odjeća može biti:	1,5
	1. zimska 2. zaštitna 3. vunena 4. ljetnja 5. svilena 6. međusezonska (prolječna i jesenja) odjeća.	
36.	Modni detalji su:	1,5
	1. džep 2. kravata 3. nogavica 4. okovratnik (kragna) 5. epoleta 6. šal 7. kapa 8. manžetna	

37.	U dugošavne šivaće automate spadaju:	
1.	automat za izradu rupica	
2.	automat za vez	
3.	automat za izradu učvršćenja-ringlica	2
4.	automat za našivanje dugmadi	
5.	automat za izradu paspuliranih džepova.	
38.	Specijalne mašine sa zrnastim ubodom su:	
1.	dvoiglovke i višeglovke	
2.	mašine sa cik-cak ubodom	2
3.	mašine za opšivanje rubova	
4.	mašine za ušivanje rukava	
39.	Za fino rezanje naslaga materijala koriste se sljedeće mašine:	
1.	mašina sa vertikalnim nožem	
2.	mašina sa nožem u obliku trake (bansek)	2
3.	mašina sa okruglim nožem	
4.	mašina sa višaugaonim nožem	
40.	Karakteristike industrijske proizvodnje odjeće su:	
1.	produktivnost rada je veća	
2.	veliko vrijeme izrade odjevnih predmeta	2
3.	tehnička opremljenost niska	
4.	malo vrijeme izrade odjevnih predmeta	
41.	Detalji odjevnih predmeta su:	
1.	džep	
2.	rukav	
3.	nogavica	
4.	okovratnik (kragna)	2
5.	epoleta	
6.	šal	
7.	kapa	
8.	manžetna	
42.	Karakteristike zrnastih bodova su:	
1.	lako se paraju	
2.	teže se paraju	
3.	elastični su	3
4.	čvrsti su	
5.	troše manje konca	
6.	troše dosta konca	

43.	Karakteristike zanatske proizvodnje: 1. Velike mogućnosti planiranja 2. Niska produktivnost 3. Manje vrijeme izrade odjevnih predmeta 4. Dugo vrijeme izrade odjevnih predmeta 5. Produktivnost rada je veća 6. Tehnička opremljenost niska	3
44.	U vizuelnu metodu kontrole materijala spada: 1. Dužina i širina metražne robe, 2. Vodoodbojnost, 3. Fizičko oštećenje materijala (rupe, itd), 4. Gustina tkanine po osnovi, 5. Jednakost obojenja i mrlja na materijalu, 6. Otpornost na habanje.	3
45.	Kvalitetan mašinski šav posjeduje sljedeće osobine: 1. labavost 2. izdržljivost 3. jačina 4. prozračnost 5. naboranost 6. sigurnost	3
46.	U kratkošavne šivaće automate spadaju: 1. automat za izradu rupica 2. automat za vez 3. automat za izradu učvršćenja-ringlica 4. automat za našivanje džepova 5. automat za našivanje dugmadi 6. automat za izradu paspuliranih džepova.	3
47.	Pri uklapanju reznih dijelova u reznu sliku treba voditi računa o: 1. utrošku materijala 2. smjeru niza petlji kod pletenine 3. smjeru potke kod tkanine 4. debljini materijala 5. licu i naličju materijala 6. smjeru osnove kod tkanine	3
48.	Elementi donjeg transporta su: 1. ubodna ploča, 2. iglenjača, 3. zupci, 4. nožna pedala 5. držač konca 6. regulator dužine uboda.	3

49.	Za grubo rezanje naslage materijala koriste se: 1. mašina sa uzdužnim nožem, 2. mašina sa nožem u obliku trake (bansek), 3. mašina sa višeugaonim nožem, 4. štanc mašina, 5. ručne makaze, 6. mašina sa okruglim nožem.	3
50.	Opreacioni list sadrži: 1. stepen opterećenja radnog mjesta, 2. naziv operacije rad, 3. oznaka radnog mjesta, 4. broj radnika, 5. sredstvo rada, 6. vrijeme izrade.	3

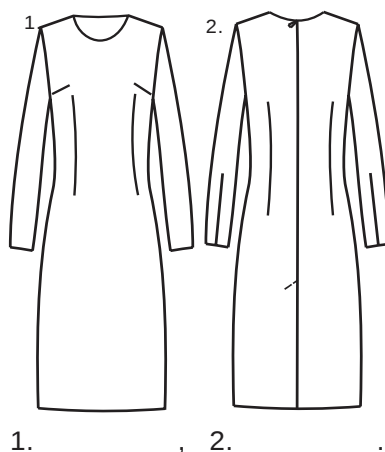
Dopuniti sljedeće rečenice i tabele

51.	Kod peglanja odjevnih predmeta za međufazno i završno peglanje koriste se sljedeći uređaji i mašine za peglanje: 1. Prese za peglanje, 2. Agregati za peglanje, 3. _____.	1
52.	Džep na muškoj košulji se po pravilu izrađuje na _____ prednjem dijelu i najčešće je po tipu _____ džep.	1
53.	Skup svih sreznih dijelova kroja za odjevni predmet koji su racionalno uctani (uklopljeni) na određenoj površini nazivamo _____.	1
54.	Rublje i sportska odjeća izrađuju se najčešće od _____ materijala.	1
55.	Raspeglavanje šavova vrši se na _____ tkaninama.	1
56.	Na slici je prikazano _____ paspuliranog džepa. 	1
57.	Prilikom našivanja rukava na rukavski izrez, potrebno je voditi računa o poklapanju _____ na rukavu i rukavskom izrezu.	1

58.	Kretanje proizvoda od jednog do drugog radnog mjesta unutar proizvodne jedinice predstavlja _____ transport.	1
59.	Ljepljivo platno se kod manžetni iz dva dijela stavlja na _____ manžetnu predstavlja _____ transport.	1
60.	Tehnološki proces proizvodnje odjeće obuhvata rezanje, _____ i _____, kao i završnu obradu odjeće.	1
61.	Opšivanjem ivica izrezanih dijelova sprečava se _____ materijala.	1
62.	Kod industrijske proizvodnje odjeće izrada rupica vrši se na _____ za izradu rupica.	1
63.	Radi lakšeg oblikovanje vunениh tkanina za vrijeme peglanja obavezno se vrši _____ materijala.	1
64.	Porub na dužini haljine izrađuje se na specijalnim mašinama sa _____ bodom.	1
65.	Kod odjevnih predmeta koji su izloženi čestom pranju koriste se _____ šavovi.	1
66.	Na slici je prikazan zadnji dio pantalone. Pomoću strelice označiti smjer šivenja ušitka. 	1
67.	Proces koji je dio proizvodnog procesa i predstavlja različite postupke prerade osnovnih i pomoćnih materijala u gotove odjevne predmete naziva se _____.	1

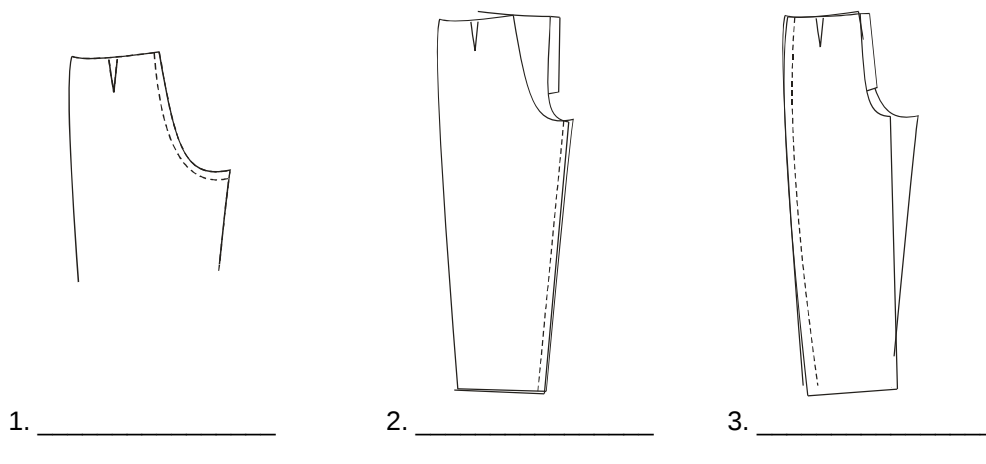
68.	Mašina koja služi za šivenje tankih tekstilnih materijala, ima jednu iglu i dva konca i to gornji-igleni i donji-konac hvataljke, a radi standardne operacije šivenja ravnim zrnastim ubodom naziva se _____.	1
69.	Mašina za fino rezanje pomoću specijalno oblikovanog noža-kalupa naziva se _____mašina.	1
70.	Mašina za fino rezanje sa beskrajnim nožem u obliku trake naziva se _____.	1
71.	Mašine koje su usko specijalizovane za izradu pojedinih operacija šivenja nazivaju se _____.	1
72.	U zavisnosti od toga kako se zagrijevaju pegle mogu biti: 1. parne 2. elektroparne 3. _____.	1
73.	Kod peglanja odjevnih predmeta za međufazno i završno peglanje koriste se sljedeći uređaji i mašine za peglanje: 1. prese za peglanje, 2. agregati za peglanje, 3. _____.	1
74.	Postupak oblikovanja tkanih i pletenih tekstilnih materijala pod dejstvom toplote,pare i pritiska naziva se -----odjeće.	1
75.	Konac koji se dobija tako da se posle prvog končanja više niti konca ponovo konča naziva se - -----.	1
76.	Šav koji je veoma kratak i gust, izrađen zrnastim ubodom a standardizovan je na 14, 21, ili 42 uboda naziva se _____ ili ringlica.	1
77.	Tehnička priprema proizvodnje se sastoji od: 1. projektantsko-konstrukcione pripreme 2. operativne pripreme i 3. _____.	1
78.	Dokument u kojem su navedene sve operacije rada za jednu fazu tehnološkog procesa proizvodnje odjeće naziva se _____.	1
79.	Konačna kontrola se sastoji iz _____ i _____ kontrole.	1
80.	Raspeglavanje šavova između pojedinih operacija šivenja spada u _____ peglanje.	1

81. Na linijama ispod slike napisati koji je prednji a koji leđni dio haljine.

1

- 82.

1,5

Na linijama ispod slike napisati nazive šavova.

83. Zalaganje radnika mjereno u procentima iznosi od 70% do 130%. Na liniji pored iznosa zalaganja napisati o kom tipu (po veličini) zalaganja radnika je riječ.

1. od 70% do 95% _____
2. 100% _____
3. od 105% do 130% _____

1,5

84. Kvalitet peglanja ovisi od pravilno odabranih parametara peglanja. Dopuniti parametre koji su izostavljeni.

1. Temperatura _____
2. _____
3. Vlažnost _____
4. _____

2

85. Peglanje u toku izrade odjevnog predmeta naziva se _____, a na kraju izrade _____.

2

86. Završna dorada se sastoji iz:

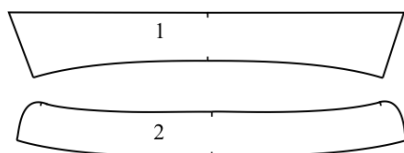
1. Peglanja,

2

2. Pregleda,
3. _____ ,
4. Etiketiranja i
5. _____ .

87. Sa lijeve strane data je slika dijela odjevnog predmeta.

Na linije sa desne strane upisati nazive dijelova:

1. _____
2. _____

88. U današnjim uvjetima mogu se uočiti dva tipa proizvodnje odjeće:

1. _____
2. _____.

89. Postupak peglanja ima veliki značaj za _____ i _____ odjevnog predmeta.

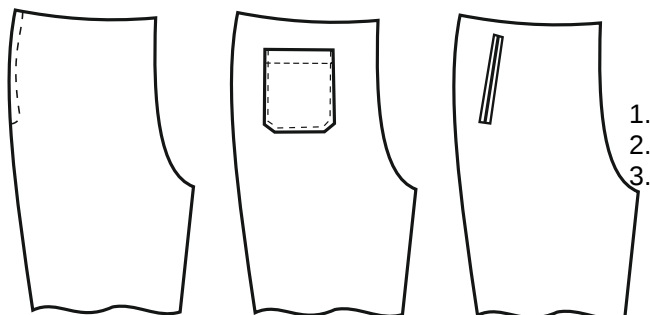
2

2

2

U sljedećim zadacima uredite i povežite pojmove prema zahtjevu

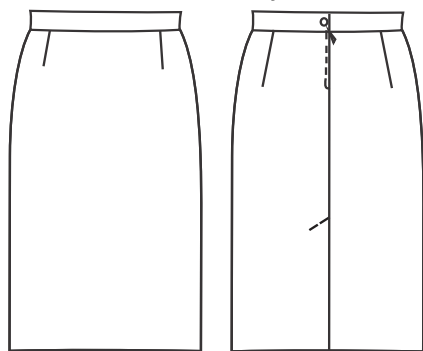
90. Na lijevoj strani su slike različitih džepova na pantalonama, a na desnoj nazivi određenih vrsta džepova. Napišite broj ispod slike ispred naziva odgovarajućeg džepa

1. paspulirani džep
2. džep u šavu
3. našiveni džep

1,5

91. Na osnovu date skice suknje hronološki poređati operacije izrade:

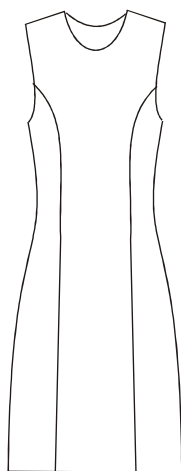
_____ raspeglavanje šavova,

_____ Izrada ušitaka,

_____ Sastav prednjeg i zadnjeg dijela suknje.

1,5

92. Na osnovu date skice haljine, poređati faze spajanja prednjeg dijela hronološkim redoslijedom (od 1 do 3)

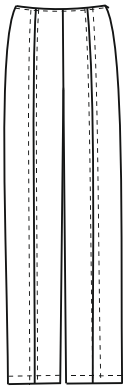
_____ sastavljanje prednjeg srednjeg dijela sa prednjim bočnim dijelovima

_____ opšivanje ivica svih prednjih dijelova

_____ raspeglavanje formiranih šavova

1,5

93. Na osnovu date slike pantalona, rasporedite operacije spajanja prednjeg dijela hronološkim redoslijedom (od 1 do 3).

_____ peglanje šava

_____ izrada ukrasnih štepova (naštepavanje)

_____ sastavljanje lijevog i desnog prednjeg dijela

1,5

94. Poređati hronološkim redoslijedom faze izrade manžetne za mušku košulju.

_____ obilježavanje mjesta za rupice
naštepavanje manžetne

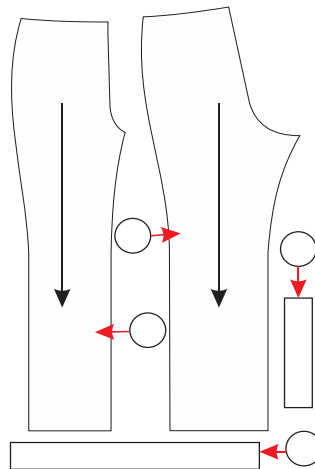
_____ sastavljanje manžetne

_____ opsijecanje i okretanje manžetne

2

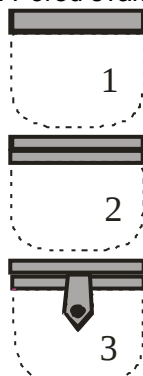
95. Dati su nazivi reznih dijelova trenerke. U kružice upisati odgovarajući broj iz legende.

1. render za pojas,
2. zadnji dio,
3. prednji dio,
4. render za nogavicu.

2

96. Sa lijeve strane date su slike različitih vrsta prosječenih džepova, a sa desne strane nazivi džepova. Pored svakog naziva džepa upisati broj sa slike, koji označava tu vrstu džepa.

_____ džep sa dva paspula i patent zatvaračem

_____ džep sa dva paspula

_____ džep sa jednim paspulom

2

džep sa dva paspula i dugmetom

97. Sa lijeve strane su date vrste rezanja, a sa desne uređaji sa namenom. Na liniji ispred uređaja sa namenom upisati broj vrste rezanja koji odgovara uređaju.

1. Grubo rezanje	_____	Trakasti nož
	_____	Električne makaze
2. Fino rezanje	_____	Štanc mašina
	_____	Mašina sa poprečnim nožem

2

98. Sa lijeve strane su date vrste rupica, a sa desne odjevni predmeti. Na liniji ispred naziva odjevnog predmeta upisati broj rupice koja odgovara tom odjevnom predmetu.

1. Ravne rupice sa jednostrukim lančanim bodom	_____	Košulja
2. Ravne rupice sa zrnastim bodom	_____	Džemper
	_____	Suknja
	_____	Duks

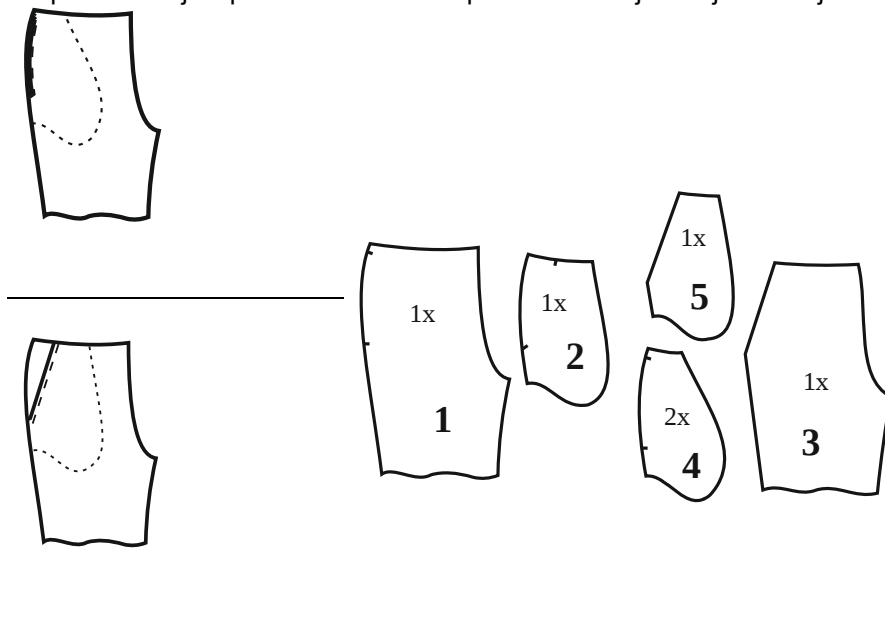
2

99. Podjela odjeće prema namjeni navedena je na lijevoj strani, a vrste odjevnih predmeta date su na desnoj strani. Ispred naziva odjeće unesite broj koji odgovara njenoj namjeni.

1. Radna	_____	Trenerka
2. Svečana	_____	Vjenčanica
3. Sportska	_____	Odjelo za vatrogasce
4. Specijalna	_____	Odjelo za ronioce
5. Zaštitna	_____	Medicinska uniforma

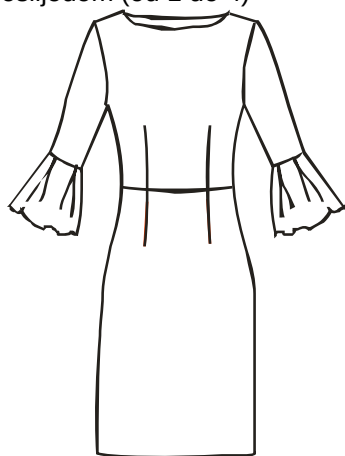
2,5

100. Lijeva strana prikazuje vrste džepova na šavu, a desna dijelove koji su dio različitih vrsta džepova. U liniju ispod svake vrste džepa unesite brojeve dijelova koji čine taj džep.

2,5

101. Na osnovu date skice haljine rasporedite operacije spajanja prednjeg dijela hronološkim redoslijedom (od 1 do 4)

_____ raspeglavanje šava sastava

_____ izrada ušitaka na prednjem gornjem i prednjem donjem dijelu

_____ sastavljanje prednjeg gornjeg i prednjeg donjeg dijela

_____ peglanje ušitaka

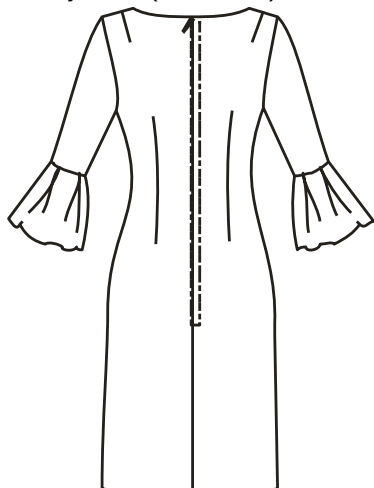
2.5

102. Poređati hronološkim redoslijedom (1- 4) faze sastavljanja ženske suknje.

- _____ Izrada bočnog šava
 _____ Ušivanje i zatvaranje pojasa
 _____ Peglanje bočnog šava
 _____ Peglanje pojasa

2,5

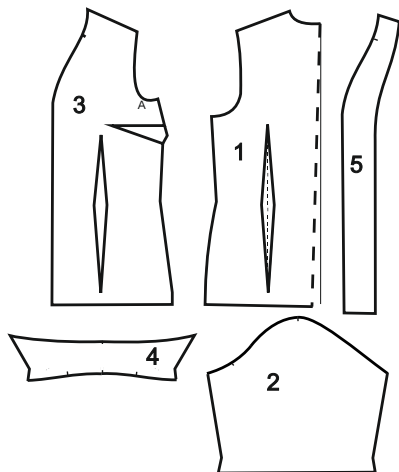
103. Na osnovu date slike ženske haljine rasporedite operacije izrade zadnjeg dijela hronološkim redoslijedom (od 1 do 4)

_____	Ušivanje patent zatvarača
_____	Izrada ušitaka na zadnjim dijelovima
_____	Raspeglavanje šava sastava zadnjih dijelova
_____	Sastavljanje zadnjih dijelova do cvika za patent zatvarač

2,5

104. Na desnoj strani su imena pojedinih dijelova ženske bluze, a na lijevoj su slike dijelova ženske bluze. Ispod svakog naziva dijela unesite broj dijela sa slike koja mu odgovara.

rukav

prednji dio

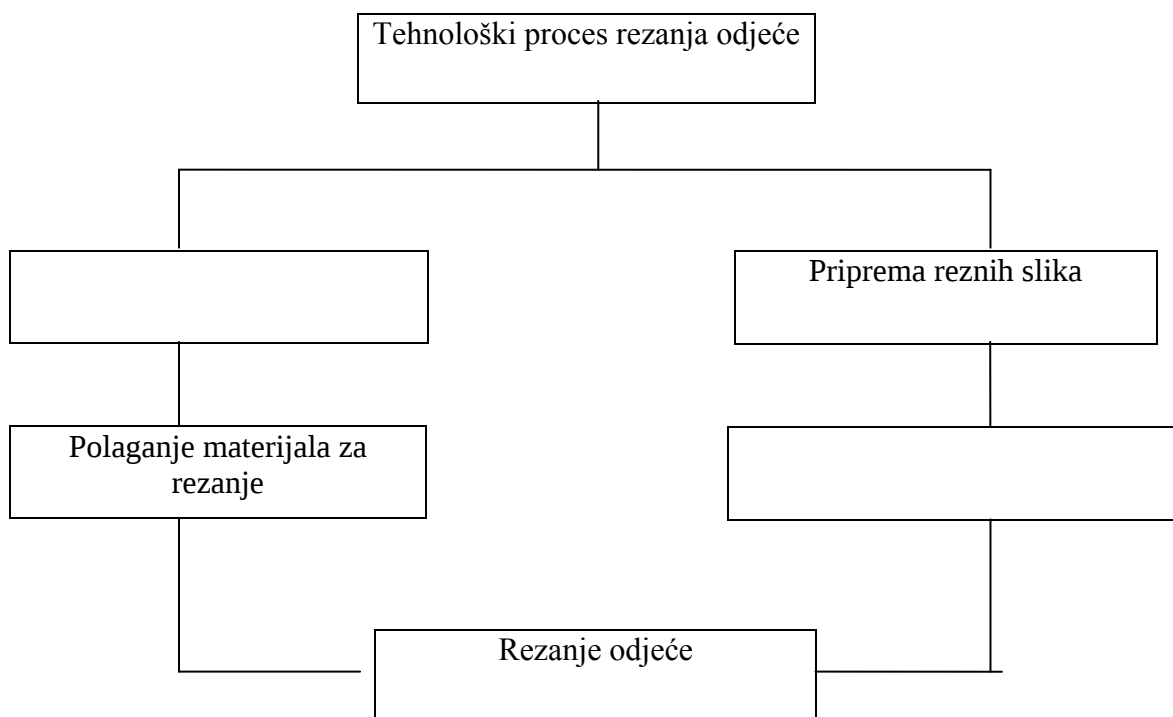
okovratnik (kragna)

opšivak prednjeg dijela

zadnji dio

2,5

105. Prikazana je shema tehnološkog procesa rezanja odjeće, kojoj nedostaju određene faze, a nazivi faza su dati gore. Dovršite shemu tehnološkog procesa unošenjem broja faze koja nedostaje.
1. označavanje rezanih dijelova
 2. priprema materijala za rezanje
 3. numeriranje izrezanih dijelova
 4. nanošenje rezne slike na krojački nasip

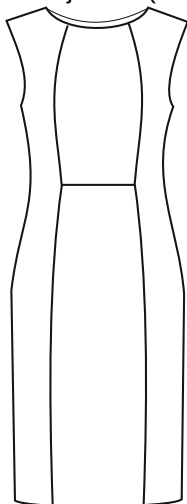

106. Na lijevoj strani se nalaze kriteriji podjele mašina, a na desnoj pojedine vrste mašine. Na liniji pored vrste mašine upisati broj kriterija na osnovu koga mašina pripada odgovarajućoj grupi:

1. brzina šivenja	_____	obična šivaća mašina
2. vrsta uboda	_____	mašina za šivenje kože i krzna
3. vrsta materijala	_____	mašina sa dvije igle
4. broj igala	_____	šivaća mašina za domaćinstvo
5. namjena	_____	brzošivaće mašine
6. konstrukcija i stepen automatizacije	_____	mašine sa lančanim ubodom

3

107. Na osnovu date slike ženske haljine, poredati operacije izrade prednjeg dijela hronološkim redoslijedom (od 1 do 5)

_____	raspeglavanje šava sastava prednjeg srednjeg gornjeg i prednjeg srednjeg donjeg dijela
_____	sastav prednjeg srednjeg i bočnih dijelova
_____	sastav prednjeg srednjeg gornjeg i prednjeg srednjeg donjeg dijela
_____	opšivanje ivica prednjih djelova haljine
_____	raspeglavanje šavova sastava prednjeg srednjeg i bočnih dijelova

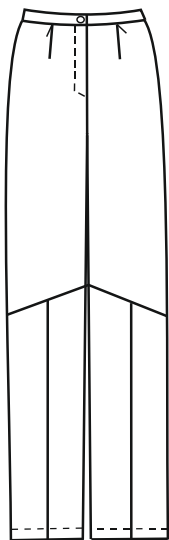
3

108. Složite hronološkim redoslijedom faze izrade ovratnika za mušku košulju.

_____	Ušivanje plastične armature na donjem dijelu okovratnika
_____	Naštepavanje okovratnika
_____	Podrezivanje i okretanje okovratnika
_____	Fiksiranje ljepljive međupostave za gornji dio okovratnika
_____	Sastavljanje gornjeg i donjeg dijela okovratnika

3

109. Na osnovu date slike ženskih pantalona, poređati operacije izrade prednjeg dijela ženskih pantalona hronološkim redoslijedom (od 1 do 5)

- _____ sastavljanje gornjeg i donjeg prednjeg dijela
- _____ opšivanje ivica na gornjem i lijevom i desnom donjem dijelu pantalona
- _____ raspeglavanje šava sastava lijevog i desnog donjeg dijela
- _____ raspeglavanje šava sastava gornjeg i donjeg prednjeg dijela
- _____ sastav lijevog i desnog donjeg dijela

3

110. Sa desne strane date su vrste mašinskih bodova, a sa lijeve njihove karakteristike. Na liniji pored vrste mašinskog uboda upiši broj njemu odgovarajuće karakteristike.

1.velika elastičnost

2.teže se paraju

3. troše više konca

4.neelastičnost

5. troše manje konca

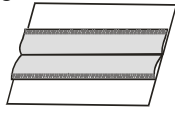
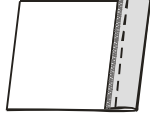
6.lako se paraju

Zrnasti mašinski bodovi

Lančani mašinski bodovi

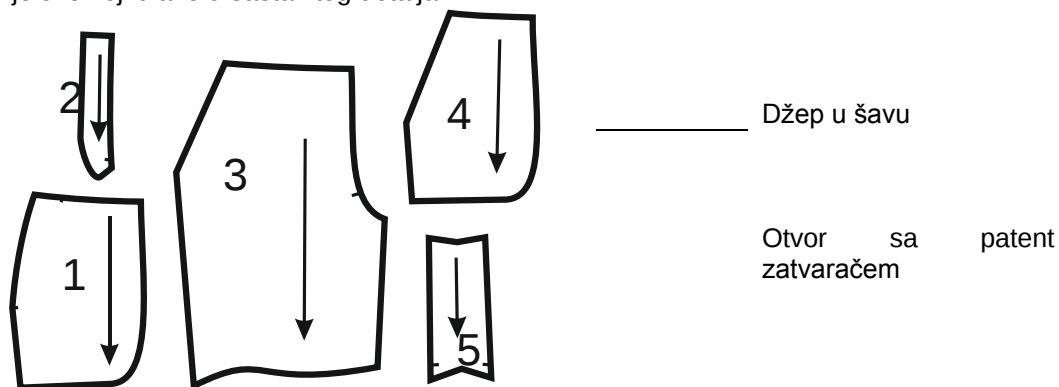
3

111. Na slikama sa desne strane prikazani su različiti šavovi, a sa lijeve strane su dati nazivi pojedinih šavova. Ispred svakog naziva upisati broj odgovarajućeg šava sa slike.

_____	Porubni šav	1	
_____	Dvostruko zatvoreni šav	2	
_____	Dvostruko naštepani šav	3	
_____	Otvoreni porubni šav	4	
_____	Raspeglani otvoreni šav	5	
_____	Otvoreni naštepani šav	6	

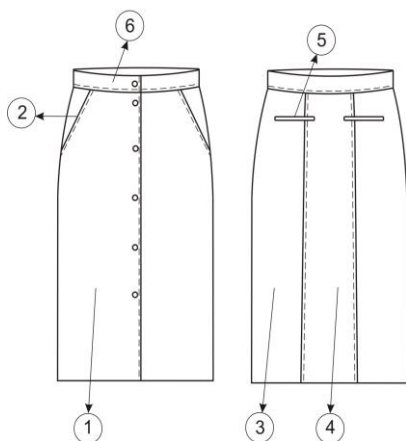
3

112. Sa lijeve strane prikazani su dijelovi muških pantalona, a sa desne strane nazivi detalja muških pantalona. pored svakog naziva detalja upisati brojeve sa slike, koji označavaju dijelove koji ulaze u sastav tog detalja..

3

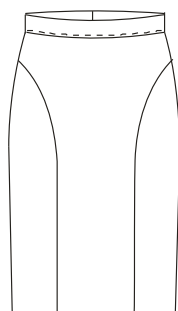
113. Na slici je prikazana suknja čiji su dijelovi označeni brojevima. Imena dijelova navedena su pored slike. U red pored svakog imena unesite odgovarajući broj sa slike.

- _____ Džep sa jednim paspulom
- _____ Zadnji bočni dio
- _____ Pojas
- _____ Prednji dio
- _____ Zadnji srednji dio
- _____ Kosi džep

3

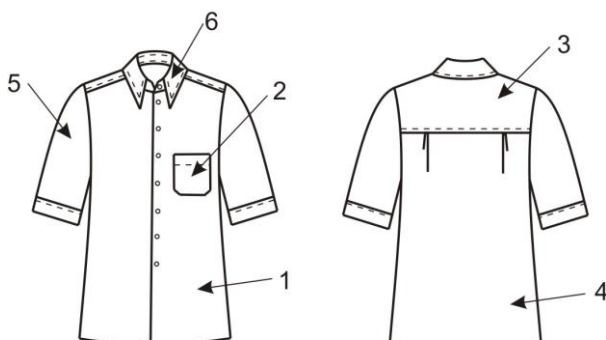
114. Na osnovu date slike suknje, rasporedite faze spajanja prednjeg dijela hronološkim redoslijedom (od 1 do 3)

- _____ Raspeglavanje formiranih šavova
- _____ Sastavljanje šavova između prednjeg srednjeg dijela i prednjih bočnih dijelova
- _____ Opšivanje ivica šavova na prednjem srednjem dijelu i bočni djelovima

3

115. Na slici je muška košulja čiji su dijelovi označeni brojevima. Imena dijelova navedena su pored slike. U red pored svakog imena unesite odgovarajući broj sa slike.

- _____ Naštepni džep
- _____ Rukav
- _____ Satla
- _____ Prednji dio
- _____ Zadnji donji dio
- _____ Okovratnik

3

116. Na lijevoj strani postoje načini postavljanja reznih dijelova, a na desnoj strani su vrste materijala. U redak ispred vrste materijala unesite broj odgovarajućeg načina postavljanja.

1. Obavezno isti smjer osnove reznih dijelova

_____ somot

_____ platno

_____ teksas

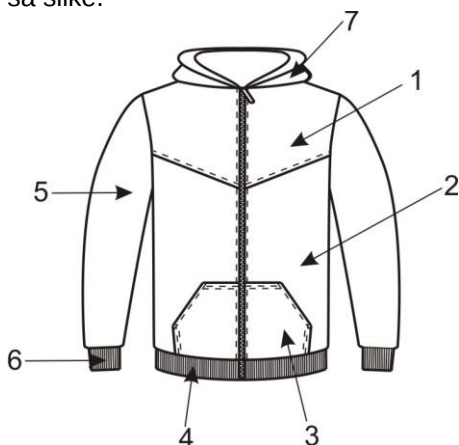
2. Ne postoji obavezni smjer osnove reznih dijelova

_____ pliš

_____ atlas

3

117. Na slici je duks čiji su dijelovi označeni brojevima. Imena dijelova navedena su pored slike. U red pored svakog imena unesite odgovarajući broj sa slike.

_____ Naštepni džep

_____ Kapuljača

_____ Prednji gornji dio

_____ Lajsna na dužini rukava

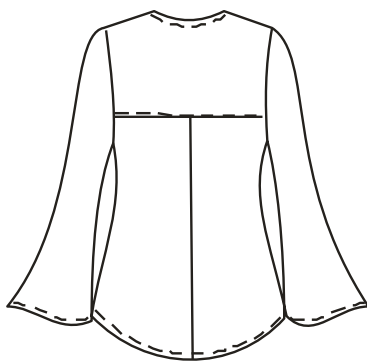
_____ Prednji donji dio

_____ Lajsna na dužini

_____ Rukav

3,5

118. Na osnovu date slike ženske bluže, rasporedite operacije izrade poledine ženske bluže hronološkim redoslijedom (od 1 do 6)

_____ sastav lijevog i desnog donjeg dijela

_____ izrada ukrasnog šepa (naštepavanje) gornjeg i donjeg dijela

_____ raspeglavanje šava lijevog i desnog donjeg dijela

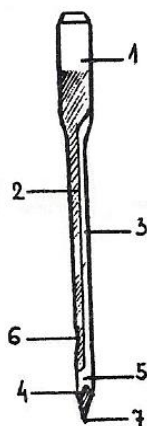
_____ opšivanje ivica gornjeg i lijevog i desnog donjeg dijela

_____ napeglavanje šava gornjeg i donjeg dijela

_____ sastav gornjeg i donjeg zadnjeg dijela bluže

3,5

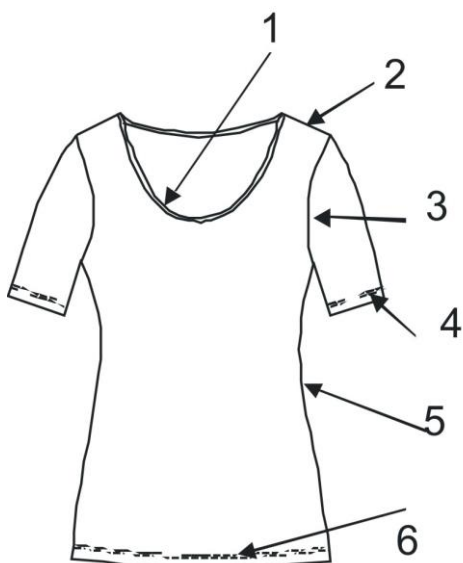
119. Na linije ispred imena dijelova igle napišite brojeve dijelova igle sa slike.

_____ Tijelo igle
 _____ Ušica igle
 _____ Vrh igle
 _____ Ujek igle
 _____ Glava igle
 _____ Duži žljeb
 _____ Kraći žljeb

3,5

120. Na lijevoj strani je skica ženske majice s označenim šavovima, a na desnoj strani su nazivi mašina na kojima se mogu izrađivati pojedinačni šavovi. Pored svakog imena mašine unesite broj sa slike koji označava šav koji se obrađuje na toj mašini.

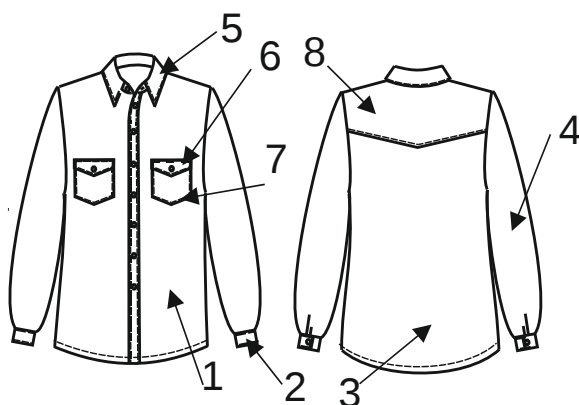
mašina sa aparatom za
paspuliranje

dvoiglovka sa lančanim
bodom (iberdek)

mašina za šivenje i
spajanje (endlarica)

3,5

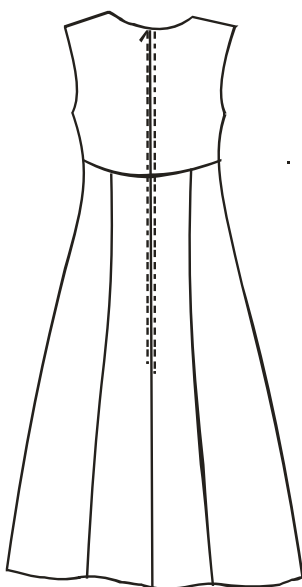
121. Slika lijevo prikazuje mušku košulju čiji su dijelovi označeni brojevima. Imena dijelova navedena su s desne strane. U red pored svakog imena unesite odgovarajući broj sa slike.

- _____ zadnji dio
- _____ prednji dio
- _____ rukav
- _____ okovratnik
- _____ poklopac za džep
- _____ ramenjača (satla)
- _____ manžetna
- _____ džep

4

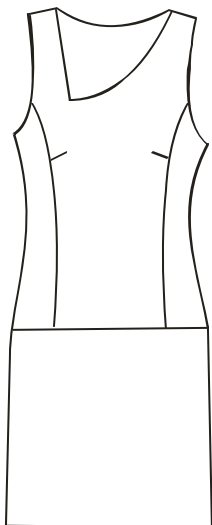
122. Na osnovu date slike ženske haljine, rasporediti operacije izrade zadnjeg dijela hronološkim redoslijedom (od 1 do 7).

- _____ sastavljanje gornjih i donjih dijelova
- _____ raspeglavanje šava sastava zadnjih dijelova
- _____ sastavljanje prednjih i bočnih dijelova
- _____ raspeglavanje šavova sastava gornjih i donjih dijelova
- _____ ušivanje patent zatvarača
- _____ raspeglavanje šavova sastava srednjih i bočnih dijelova
- _____ sastavljanje lijevog i desnog dijela do cvika za patent zatvarač

4

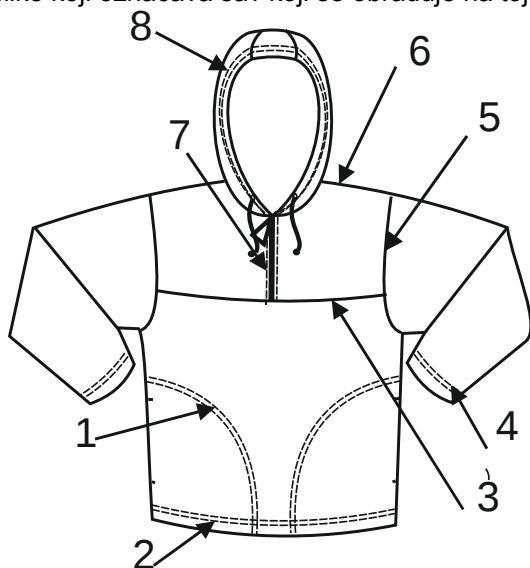
123. Na osnovu date skice haljine rasporedite operacije spajanja prednjeg dijela hronološkim redoslijedom (od 1 do 7)

- _____ izrada ušitaka
- _____ sastavljanje gornjeg i donjeg dijela
- _____ opšivanje ivica dijelova
- _____ raspeglavanje šavova srednjeg i bočnih dijelova
- _____ raspeglavanje šava gornjeg i donjeg dijela
- _____ peglanje ušitaka
- _____ sastavljanje srednjih i bočnih dijelova

4

124. Na lijevoj strani je skica dukserice s označenim šavovima, a na desnoj strani su nazivi mašina na kojima se mogu izrađivati pojedinačni šavovi. Pored svakog imena mašine unesite broj sa slike koji označava šav koji se obrađuje na toj mašini.

- _____ mašina za šivenje i spajanje (endlarica)
- _____ štep mašina
- _____ dvoiglovka sa lančanim bodom (iberdek)

4,5

KONSTRUKCIJA I MODELIRANJE ODJEĆE**U sljedećim zadacima zaokružite broj ispred traženog odgovora**

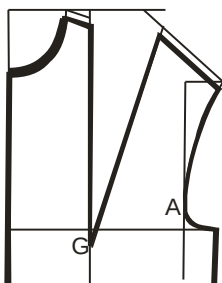
125. Prebacivanje ušitaka sa jednog mjesta na drugo, vrši se u proceduri:

1. korigovanja
2. kompletiranje
3. precrtavanja
4. modeliranja

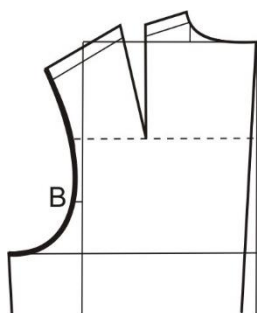
1

126. Na slici je označena određena linija, a imena nekih linija navedena su ispod nje. Zaokruži odgovor koji potvrđuje označenu liniju.

1. opseg izreza rukava prednjeg dijela
2. visina ramena leđnog dijela
3. opseg vratnog izreza prednjeg dijela

1

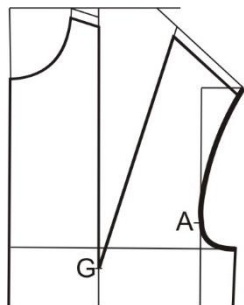
127. Na slici je označena određena linija, a imena nekih linija navedena su ispod nje. Zaokruži odgovor koji potvrđuje označenu liniju.

1. Opseg vratnog izreza leđnog dijela
2. Opseg rukavskog izreza zadnjeg dijela
3. Opseg izreza rukava prednjeg dijela

1

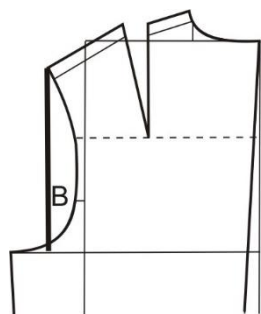
128. Na slici je označena određena linija, a imena nekih linija navedena su ispod nje. Zaokružiti odgovor koji potvrđuje označenu liniju.

1. Opseg vratnog izreza leđnog dijela
2. Opseg rukavskog izreza prednjeg dijela
3. Opseg rukavskog izreza leđnog dijela

1

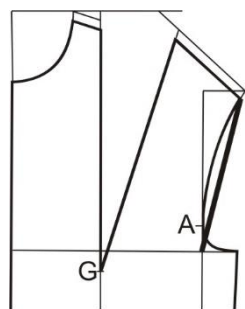
129. Na slici je označena određena linija, a imena nekih linija navedena su ispod nje. Zaokružiti odgovor koji potvrđuje označenu liniju.

1. Opseg vratnog izreza leđnog dijela
2. Visina ramena leđnog dijela
3. Opseg rukavskog izreza leđnog dijela

1

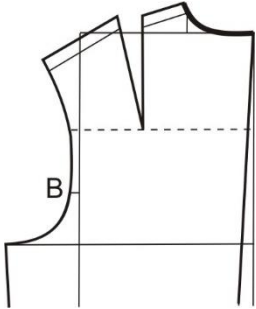
130. Na slici je označena određena linija, a imena nekih linija navedena su ispod nje. Zaokružiti odgovor koji potvrđuje označenu liniju.

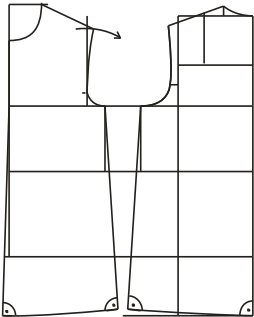
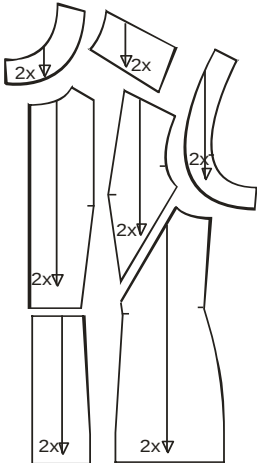
1. Visina ramena leđnog dijela
2. Visina ramena prednjeg dijela
3. Opseg rukavskog izreza leđnog dijela

1

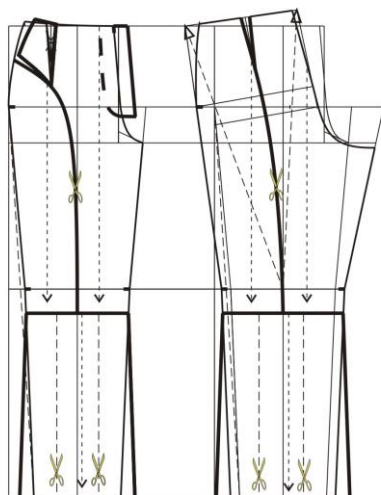
131.	Dobivaju se pomoćne mjere: 1. zajedno sa skicom 2. proračunom 3. sa tekstilnim materijalom	1
132.	Isprekidana linija koristi se za označavanje: 1. dijagonale kruga 2. ose simetrije 3. ivica predmeta koji su zaklonjeni 4. zasjenjeni (osjenčeni) dijelovi	1
133.	Svaki manji format papira dobija se polovljenjem: 1. duže stranice 2. dijagonale 3. kraće stranice	1
134.	Predmet nacrtan na crtežu u razmjeru 1: 5 je: 1. jednak prirodnoj veličini 2. manji od prirodne veličine 3. veći od prirodne veličine	1
135.	Predmet nacrtan na crtežu u razmjeru 2: 1 je: 1. jednak prirodnoj veličini 2. manji od prirodne veličine 3. veći od prirodne veličine	1
136.	Procedura prilagođavanja osnovne konstrukcije zadatom modelu naziva se: 1. umnožavanje (gradiranje) 2. kompletiranje 3. modeliranje	1
137.	Izrada svih manjih i svih većih veličina od osnovne naziva se: 1. osnovna konstrukcija 2. množenje (gradiranje) 3. modeliranje	1
138.	Osnovne mjere su: 1. mjere tekstilnog materijala 2. mjere odjeće 3. mjere tijela	1
139.	Prije nego što počnete uklapati izrezanu sliku, poznato je: 1. širina i vrsta materijala 2. vrsta i dužina materijala 3. širina i dužina materijala	1
140.	U procesu kompletiranja za šavove se dodaje: 1. 1 cm 2. 3 cm 3. 4 cm	1

141.	U procesu kompletiranja za porub se dodaje: 1. 2-3cm 2. 5-10cm 3. 3-5cm	1
142.	Na slici je označena određena linija, a imena nekih linija navedena su ispod nje. Zaokruži odgovor koji potvrđuje označenu liniju. 1. Opseg vratnog izreza leđnog dijela 2. Opseg rukavskog izreza prednjeg dijela 3. Opseg rukavskog izreza prednjeg dijela	1
143.	Podstava za jaknu je u odnosu na osnovni materijal: 1. kraća i uža 2. duža i šira 3. kraća i šira 4. duža i uža 5. jednaka	1
144.	Predmet nacrtan na tehničkom crtežu u razmjeru 1: 1 je: 1. Manji od prirodne veličine 2. Veći od prirodne veličine 3. Jednak prirodnoj veličini	1
145.	Predmet nacrtan na tehničkom crtežu u razmjeru 1:7 je: 1. Jednak prirodnoj veličini 2. Veći od prirodne veličine 3. Manji od prirodne veličine	1
146.	Razmjer za uvećanje je: 1. 1:40 2. 25:1 3. 1:1	1
147.	Razmjer za umanjenje je: 1. 15:1 2. 1:40 3. 8:1	1

148.	Linija na tehničkom crtežu, koristi se za označavanje:		1. Dijagonale kruga 2. Ose simetrije 3. Ilica predmeta koje su zaklojene 4. Osjenčenih dijelova	1
149.	Linija na crtežu, koristi se za označavanje:		1. Dijagonale kruga 2. Ose simetrije 3. Pomoćne linije 4. Konturne linije	1
150.	Linija na crtežu, koristi se za označavanje:		1. Kotne linije 2. Ose simetrije 3. Pomoćne linije 4. Konturne linije	1
151.	Dužina glave je u skladu s visinom tijela odrasle osobe u odnosu na:	1. 1 : 9 2. 1 : 7 3. 1 : 8		1
152.	Dužina suknje 3/8 tjelesne visine je:	1. mini dužina 2. klasična dužina 3. maksi dužina		1
153.	Dužina pantalona od 4/8 tjelesne visine je :	1. klasična dužina 2. kratke pantalone 3. pantalone do pola lista		1
154.	Linija na crtežu, koristi se za označavanje:			1

	1. Kotne linije 2. Osne linije 3. Pomoćne linije 4. Konturne linije	
155. Slika prikazuje: 	1. Modeliranje reza 2. Kompletiranje reznih dijelova 3. Osnovna konstrukcija reza	2
156. Slika prikazuje: 	1. Modeliranje reza 2. Kompletiranje reznih dijelova 3. Osnovna konstrukcija reza	2

157. Slika prikazuje :

1. Modeliranje reza
2. Kompletiranje reznih dijelova
3. Osnovna konstrukcija reza

2

158. Proces prilagođavanja osnovne strukture datom modelu naziva se:

1. Završetak (kompletiranje)
2. Modeliranje
3. Umnožavanje (gradiranje)
4. Osnovna konstrukcija reza

2

159. Karakteristike rezne slike su:

1. Izrezana slika može se napraviti za samo jedan model, jedne veličine, od dva materijala
2. Na jednu reznju sliku može se postaviti više modela i nekoliko veličina od različitih materijala
3. Na jednu reznju sliku može se postaviti jedan model, nekoliko veličina, od dva materijala
4. Na jednu reznju sliku može se postaviti više modela i nekoliko veličina istog materijala

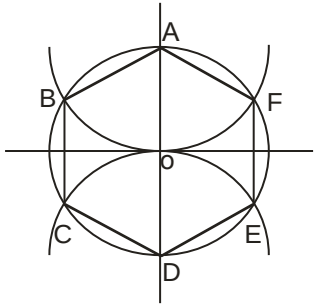
2

U sljedećim zadacima zaokružite brojeve ispred traženih odgovora

160.	Pomoćne mjere potrebne za konstrukciju ženske bluze su:	
	1. dužina koraka 2. dubina sjedišta 3. širina vratnog izreza 4. dužina bokova 5. opseg nogavice 6. prednja visina	1,5
161.	U konstrukciji odjeće razvijenost stasa uslovljava širinske mjere:	
	1. Dužinu leđa, 2. Opseg struka, 3. Opseg grudi, 4. Širina leđa, 5. Dužinu do boka.	1,5
162.	Glavne mjere tijela potrebne za izradu ženske suknje su:	
	1. tjelesna visina 2. opseg grudi 3. opseg struka 4. opseg kukova (kukovi) 5. opseg vrata 6. dužina leđa	1,5
163.	Mjere potrebne za konstrukciju mantila su:	
	1. ŠL 2. DS 3. ONK 4. ORI 5. VK 6. OG 7. DK 8. PŠ	2

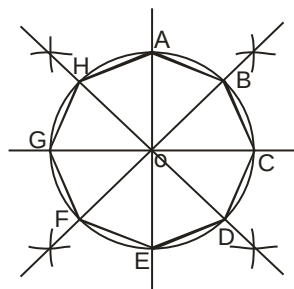
164.	Na svakom šablonu potrebno je označiti: 1. ime i prezime autora 2. smjer osnove 3. vrstu materijala 4. važna mjesta (cvikove) 5. koliko se takvih dijelova reže 6. čime se reže 7. naziv dijela 8. mjesec i godina	2
165.	Prije početka konstrukcije odjevnog predmeta potrebno je znati: 1. skicu modela 2. količina materijala 3. mjere tijela 4. broj komada odjeće	2
166.	Faze rada modelara su: 1. Izbor materijala 2. Modeliranje reza 3. Numeriranje izrezanih dijelova 4. Množenje reznih dijelova 5. Primjena slike rezanja u reznu naslagu	2
167.	Mjere potrebne za konstrukciju ženskih pantalona su: 1. dužina pantalona 2. dubina sjedišta 3. dubina izreza rukava 4. dužina koraka 5. širina vratnog izreza 6. opseg nogavice 7. dužina leđa 8. širina leđa	2
168.	Faze rada u projektovanju i pripremi konstrukcije su: 1. Stvaranje kolekcije 2. Polaganje materijala 3. Množenje reznih dijelova 4. Primjena slike rezanja u reznu naslagu 5. Modeliranje reza 6. Numeracija rezanih dijelova	3
169.	Faze rada u projektovanju i pripremi konstrukcije su: 1. Konstrukcija osnovnog reza 2. Polaganje materijala 3. Kreiranje modela 4. Primjena slike rezanja u reznu naslagu 5. Numeracija izrezanih dijelova 6. Rezana slika	3

Popunite sljedeće rečenice i tabele

170.	Zahvaljujući _____ tijela, konstruktor konstruira samo jedan rukav.	1
171.	Mjere potrebne za izradu odjeće podijeljene su na _____ i _____.	1
172.	Prva osmina tijela je od _____ do _____.	1
173.	Prema proporcionalnoj podjeli tijela, udaljenost od brade do bradavice grudi (kod muškaraca) ili ispod pazuha (kod žena) iznosi _____ osmine tijela.	1
174.	Prema proporcionalnoj podjeli tijela, kod žena je treća osmina tijela od _____ do _____.	1
175.	Prema proporcionalnoj podjeli tijela, četvrta osmina tijela je od _____ do _____.	1
176.	Prema proporcionalnoj podjeli tijela, peta osmina tijela je od _____ do _____.	1
177.	Prema proporcionalnoj podjeli tijela, kod žena je od butine do ispod koljena _____ osmina visine tijela.	1
178.	Prema proporcionalnoj podjeli tijela, kod žena, od lista na nozi do stopala iznosi _____ osmine tjelesne visine.	1
179.	Uloga ušitka na ženskoj suknji je smanjiti razliku između opsega _____ i opsega _____.	1
180.	Na slici je prikazana konstrukcija pravilnog poligona. Na liniji ispod slike napišite naziv konstruiranog poligona.	1
		
181.	Na slici je prikazana konstrukcija pravilnog poligona. Na liniji ispod slike napišite naziv konstruiranog poligona.	1

182. Na slici je prikazana konstrukcija pravilnog poligona.
Na liniji ispod slike napišite naziv konstruiranog poligona.

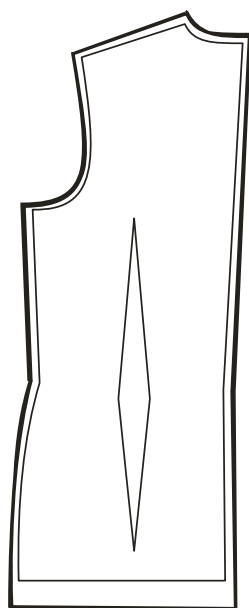
1

183. Izrezana slika je skup svih dijelova odjeće, nacrtanih na papiru određene širine, vodeći računa da ti dijelovi budu _____ i da otpad između dijelova bude _____.

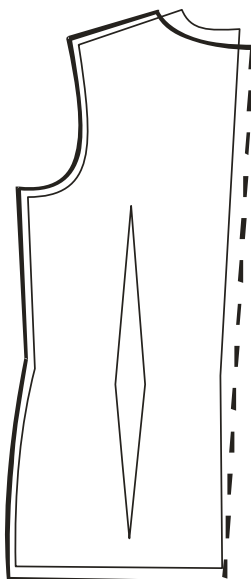
2

184. Date su dvije slike. Pored broja slike koja predstavlja kompletiranje zadnjeg dijela jakne, unesite i vrstu materijala kada je kompletiranje izvedeno kako je prikazano.

2

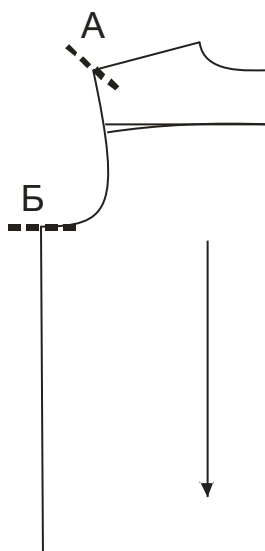

1. _____

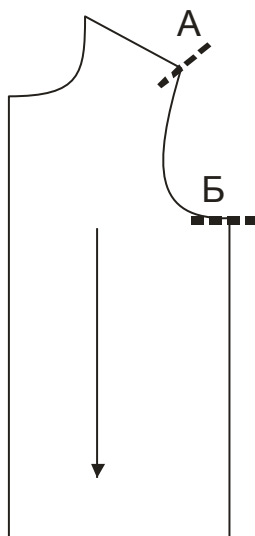
2. _____

185. Na slici je prikazan zadnji dio muške košulje, gdje isprekidane linije označavaju smjerove kretanja nekih tačaka tokom umnožavanja košulje. Pomoću strelice označite smjer kretanja tačke A i tačke B prilikom izrade manje veličine.

2

186. Na slici je prikazan prednji dio muške košulje, gdje isprekidane linije označavaju smjerove kretanja nekih tačaka tokom umnožavanja košulje. Pomoću strelice označite smjer kretanja tačke A i tačke B prilikom izrade manje veličine.

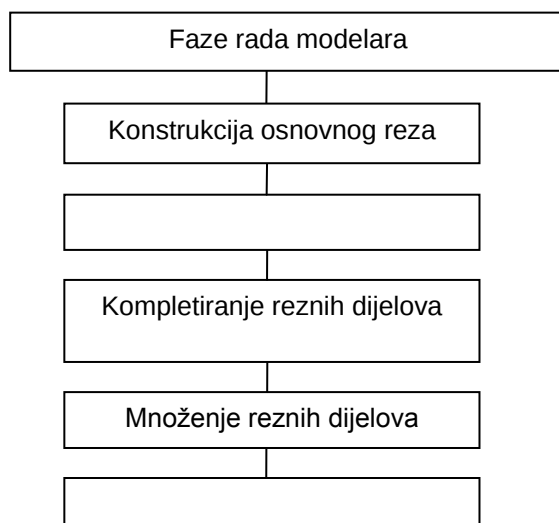

2

187. Prikazana je shema faze rada modelara, kojoj nedostaju pojedinačne faze i iznad nje navedeni su nazivi faza.

Dovršite shemu rada modelara unošenjem broja faze rada koja nedostaje.

1. Odabir materijala 3. Numeriranje izrezanih dijelova
2. Modeliranje reza. 4. Rezna slika reza

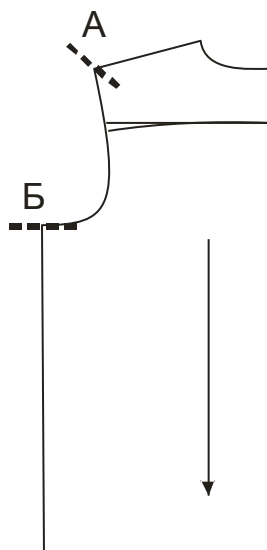

2

188. Zahvaljujući simetriji tijela, modelar konstruira samo _____
_____ odjevni predmet.

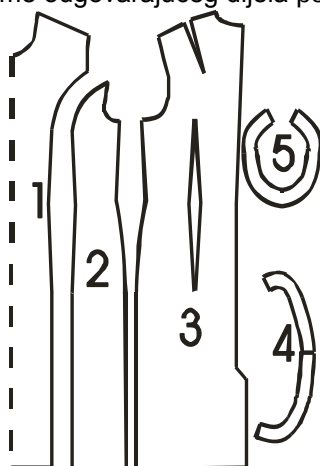
2

189. Na slici je prikazan zadnji dio muške košulje, gdje su isprekidane linije označavaju smjerove pomeranja nekih tačaka tokom umnožavanja košulje. Pomoću strelice označite smjer kretanja tačke A i tačke B prilikom izrade veće veličine.

2

190. Slika s lijeve strane prikazuje numerirane dijelove odjeće. U tabelu s desne strane unesite ime odgovarajućeg dijela pored svakog broja.

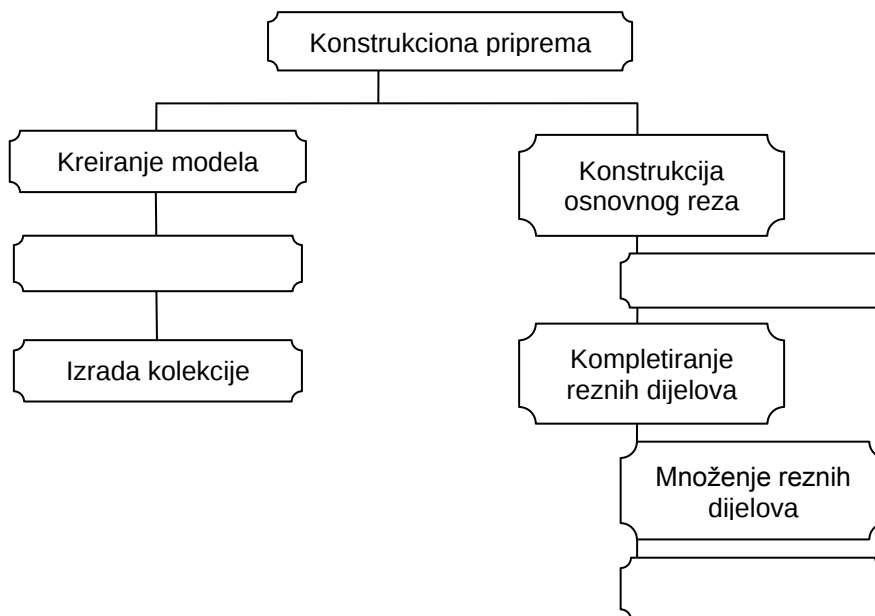

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

2,5

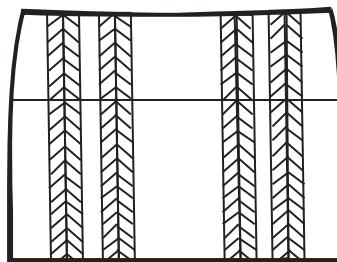
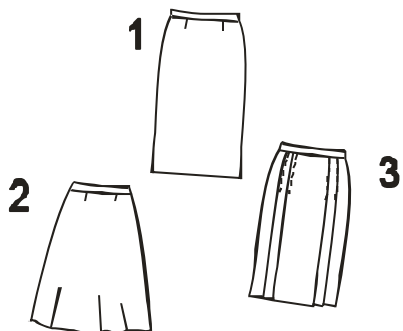
191. Prikazana je shema konstrukcione pripreme kojoj nedostaju pojedine faze rada, a iznad nje su dati nazivi faza. Dopuniti shemu konstrukcione pripreme, upisivanjem brojeva koji označavaju faze rada koje nedostaju.

1. Odabir materijala	3. Numeriranje izrezanih dijelova
2. Modeliranje reza.	4. Rezna slike

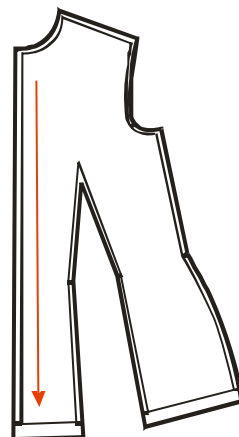
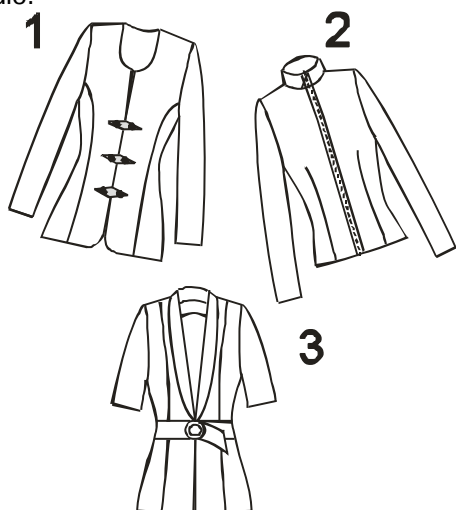
3

192. Na lijevoj strani su prikazani različiti modeli suknji, a na desnoj modelirani prednji dio suknje. Ispod modeliranog prednjeg dijela suknje unesite broj modela suknje kojem odgovara modelirani prednji dio.

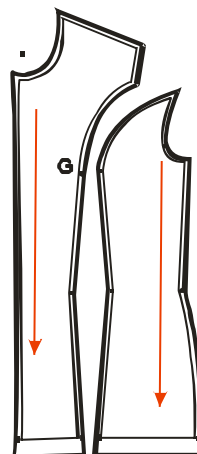
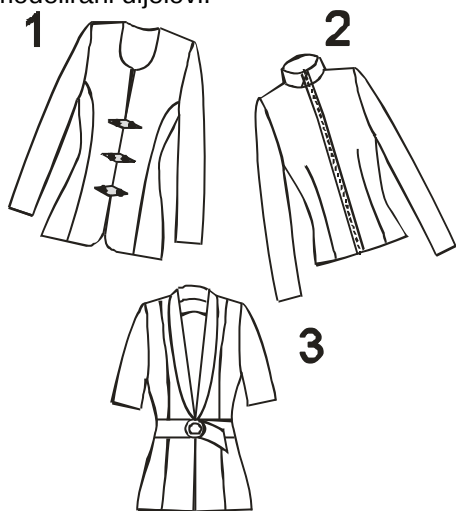
3

193. Na lijevoj strani su prikazani različiti modeli ženske jakne, a na desnoj je modeliran prednji dio jakne. Ispod modeliranog dijela jakne unesite broj modela jakne kojem odgovara modelirani dio.

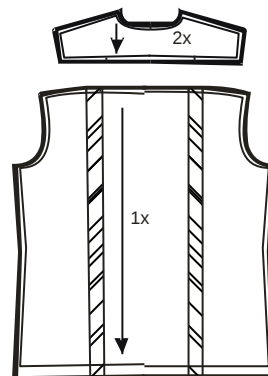
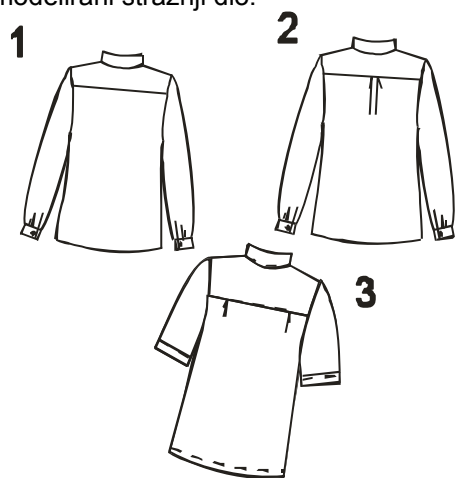
3

194. Na lijevoj strani su prikazani različiti modeli ženske jakne, a na desnoj su modelirani prednji dijelovi jakne. Ispod modeliranih dijelova jakne unesite broj modela jakne kojem odgovaraju modelirani dijelovi.

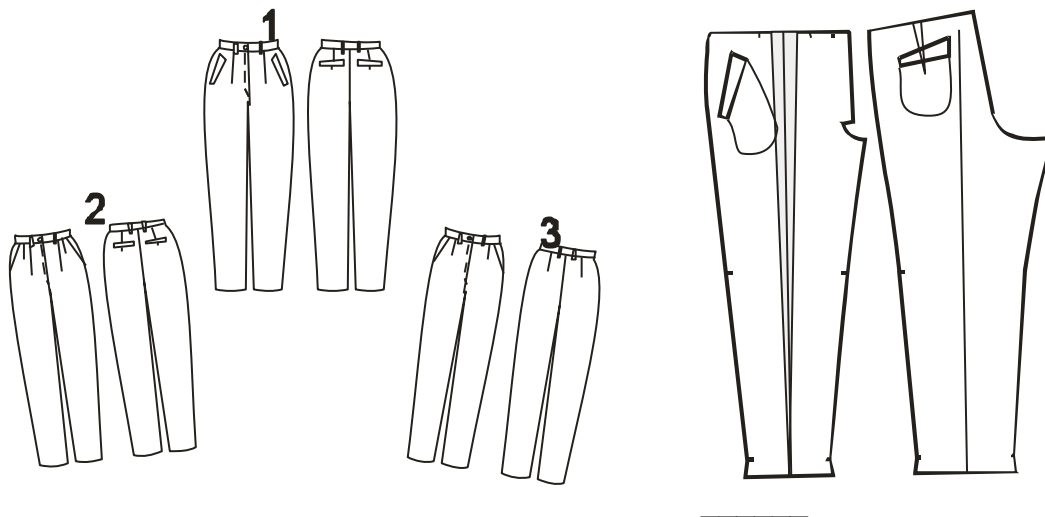
3

195. Na lijevoj strani su prikazani različiti modeli muške košulje, a na desnoj modelirani zadnji dio košulje. Ispod modeliranog zadnjeg dijela košulje unesite broj modela košulje kojem odgovara modelirani stražnji dio.

3

196. Na lijevoj strani su prikazani različiti modeli ženskih pantalona, a na desnoj modelirani dijelovi pantalona. Ispod modeliranih dijelova pantalona unesite broj modela pantalona kojem odgovaraju modelirani dijelovi.

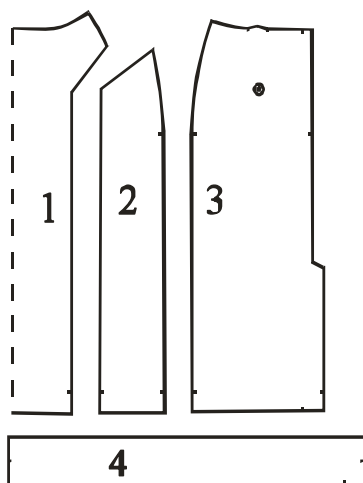
3

U sljedećim zadacima sažeto napisati ili nacrtati odgovor

197. Osnovne mjere su: _____

2

198. Slika prikazuje numerirane dijelove odjeće. U redove pored slike pored svakog broja unesite naziv odgovarajućeg dijela.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

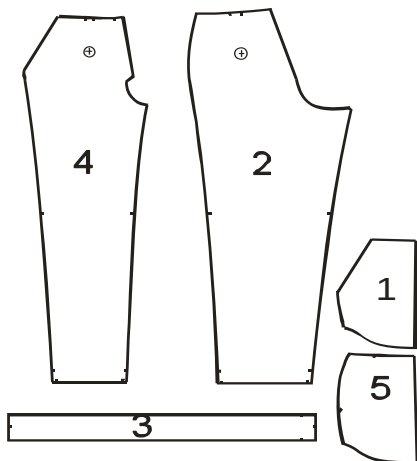
2

199. Konstrukcija odjeće predstavlja _____

 _____.

2

200. Slika prikazuje numerirane dijelove odjeće. U redove pored slike pored svakog broja unesite naziv odgovarajućeg dijela.

1. _____

2. _____

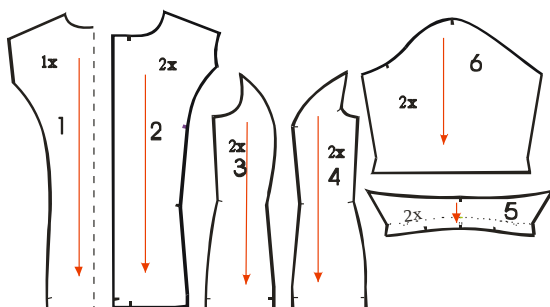
3. _____

4. _____

5. _____

2,5

201. Slika prikazuje numerirane dijelove odjeće. U redove pored slike pored svakog broja unesite naziv odgovarajućeg dijela.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

3

U sljedećim zadacima uredite i povežite pojmove prema zahtjevu

202. Mjere su označene s lijeve strane, a nazivi mjera s desne strane. Pored svakog imena unesite redni broj odgovarajuće oznake.

1. ŠVI	_____	Širina leđa
2. DL	_____	Širina rukavskog izreza
3. ŠL	_____	Širina vratnog izreza
4. ŠRI	_____	
5. DRI		
6. DS		

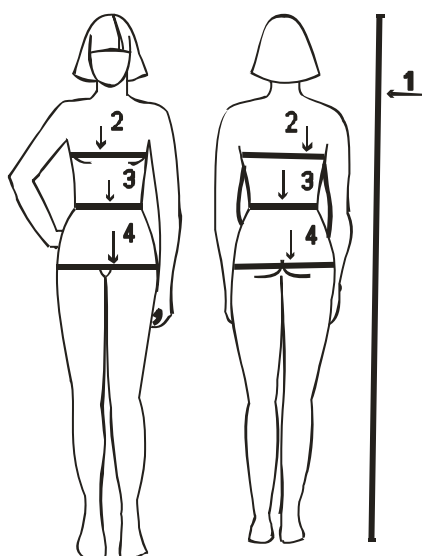
1,5

203. Mjere su označene s lijeve strane, a nazivi mjera s desne strane. Pored svakog imena unesite redni broj odgovarajuće oznake.

1. DRI	_____	Prednja širina
2. DS	_____	Dubina rukavskog izreza
3. DL	_____	Dužina leđa
4. PŠ		
5. VG		
6. ŠRI		

1,5

204. Na slici su obilježena i numerirana mjesta na kojima se mjere određene dimenzije (mjere) tijela, a nazivi mjera dati su na desnoj strani. Pored svakog naziva mjere unesite odgovarajući broj sa slike.

_____ Opseg grudi

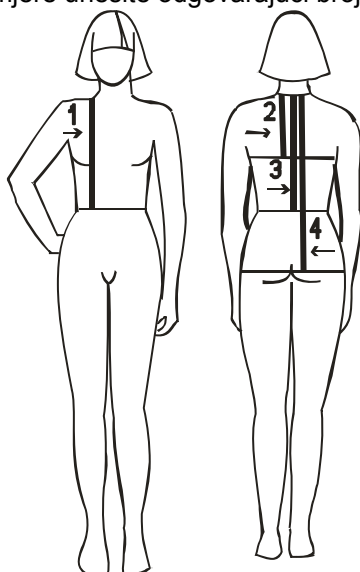
_____ Visina tijela

_____ Opseg bokova

_____ Opseg pojasa

2

205. Na slici s lijeve strane označena su i numerirana mjesta na kojima se mjere određene dimenzije (mjere) tijela, a na desnoj strani su navedeni nazivi mjera. Pored svakog naziva mjere unesite odgovarajući broj sa slike.

_____ Dužina do bokova

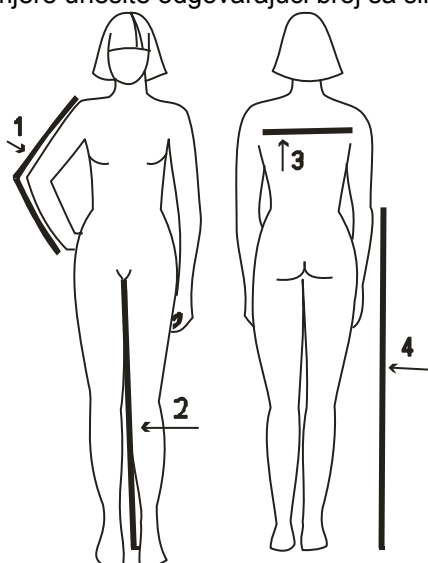
_____ Prednja dužina

_____ Dužina leđa

_____ Dubina rukavskog izreza

2

206. Na slici s lijeve strane označena su i numerirana mjesta na kojima se mjere određene dimenzije (mjere) tijela, a na desnoj strani su navedeni nazivi mjera. Pored svakog naziva mjere unesite odgovarajući broj sa slike.

_____ Dužina koraka

_____ Dužina rukava

_____ Širina leđa

_____ Dužina

2

207. Vrste linija nacrtane su s lijeve strane, a nazivi linija s desne strane. Na liniji pored imena linije unesite broj iscrtane linije koja odgovara imenu linije.

1. - - - - -	_____ Crta tačka crta
2. ← →	_____ Puna linija
3. ······	_____ Isprekidana linija
4. —————	_____ Kotna linija

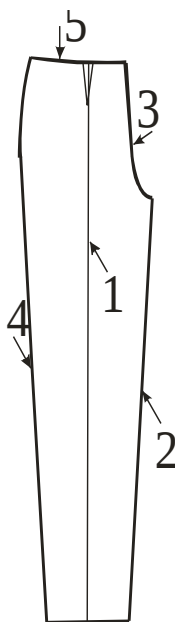
2

208. Brojevima 1 do 5 označi redoslijed faza u procesu izrade reza odjeće.

_____	Množenje reza
_____	Skica i opis modela
_____	Modeliranje reza
_____	Osnovna konstrukcija reza
_____	Kompletiranje reza

2,5

209. Na slici s lijeve strane prikazan je dio odjeće s numeriranim linijama, a nazivi linija dati su s desne strane. Unesite odgovarajući broj sa slike pored imena svakog retka.

_____	Bočna linija
_____	Linija koraka
_____	Linija sjedišta
_____	Sredina nogavice
_____	Linija pojasa

2,5

210. Pri izračunavanju pomoćnih mjera dodaju se određeni dodaci za udobnost. Na liniji ispred odjevnog predmeta numerirajte redoslijed odjevnih predmeta, ovisno o veličini udobnosti (od najmanjeg do najvećeg)

_____ bluza
 _____ mantil sa krznenom podstavom
 _____ blejzer
 _____ kaput

2,5

211. Označiti brojevima redoslijed faza u procesu konstrukcije pripreme.

_____ kompletiranje
 _____ osnovna konstrukcija
 _____ kreiranje i skiciranje modela
 _____ modeliranje
 _____ uklapanje rezne slike

2,5

212. Na slici su prikazane numerirane linije odjeće. Pored svakog imena unesite odgovarajući broj kojim je označena ta linija.

_____ Vratni izrez
 _____ Bočna linija
 _____ Sredina prednjeg dijela
 _____ Linija ramena
 _____ Rukavski izrez
 _____ Grudni ušitak

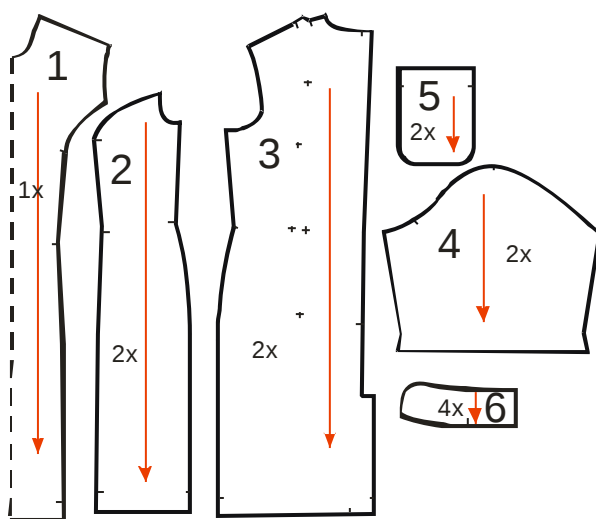
3

213. Puni nazivi mjera dati su s lijeve strane, a njihove skraćenice s desne strane. Na liniji pored skraćenice unesite broj koji označava puni naziv odgovarajuće mjere.

1. visina koljena	_____	DP
2. opseg nogavice u koljenu	_____	VK
3. dužina pantalona	_____	DK
4. dužina koraka	_____	OND
5. opseg nogavice dolje	_____	DS
6. dubina sjedala (sjedišta)	_____	OHK

3

214. S lijeve strane nalaze se dijelovi ženske haljine, a s desne su nazivi tih dijelova. Unesite broj odgovarajućeg dijela ispred imena.

_____	rukav
_____	prednji bočni dio
_____	okovratnik
_____	zadnji dio
_____	prednji srednji dio
_____	džep

3

215. Grupe mjera označene su brojevima s lijeve strane, a nazivi mjera s desne strane. U prazna polja s desne strane unesite redni broj grupe kojoj pripada zadata mjera.

	_____	Dužina modela
	_____	Opseg bokova
	_____	Širina vratnog izreza
	_____	Visina tijela
	_____	Dubina rukavskog izreza
1. Glavne mjere	_____	Opseg pojasa
	_____	Opseg grudi
	_____	Prednja širina
2. Pomoćne mjere		

4

216. Puni nazivi mjera dati su s lijeve strane, a njihove skraćenice s desne strane. Pored skraćenice unesite broj koji označava puni naziv odgovarajuće mjere.

1. dužina modela	_____	DRI
2. dubina rukavskog izreza	_____	ŠVI
3. širina leđa	_____	PD
4. širina rukavskog izreza	_____	ŠL
5. dužina leđa	_____	ŠRI
6. širina vratnog izreza	_____	PŠ
7. prednja dužina	_____	DL
8. prednja širina	_____	DM

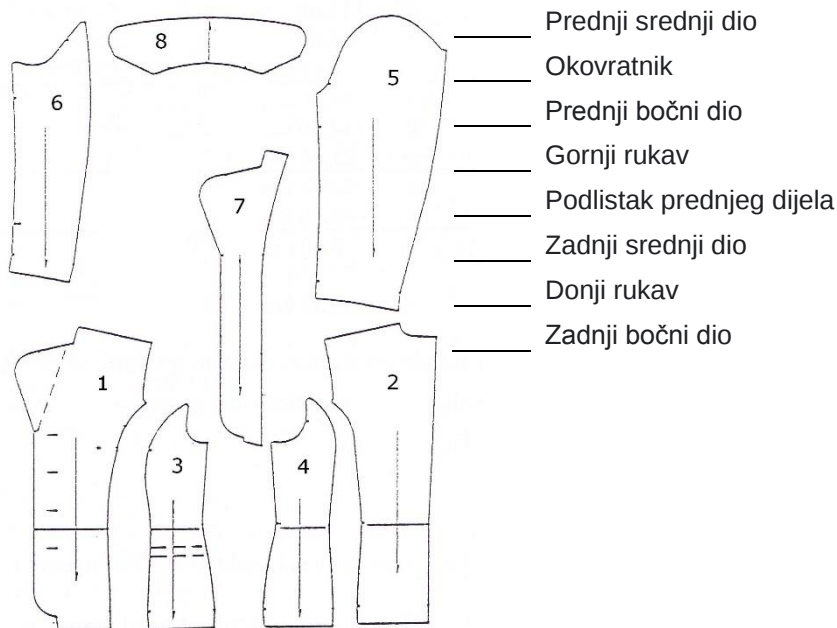
4

217. Imena odjeće navedena su s lijeve strane, a mjere s desne strane. Pored svake mjere unesite broj koji označava odjeću za čiju je izradu ta mjera potrebna..

	_____	PD
1. ženska bluza	_____	DS
	_____	VK
	_____	DL
2. ženske pantalone	_____	ŠRI
	_____	DK
	_____	DRI
	_____	PŠ

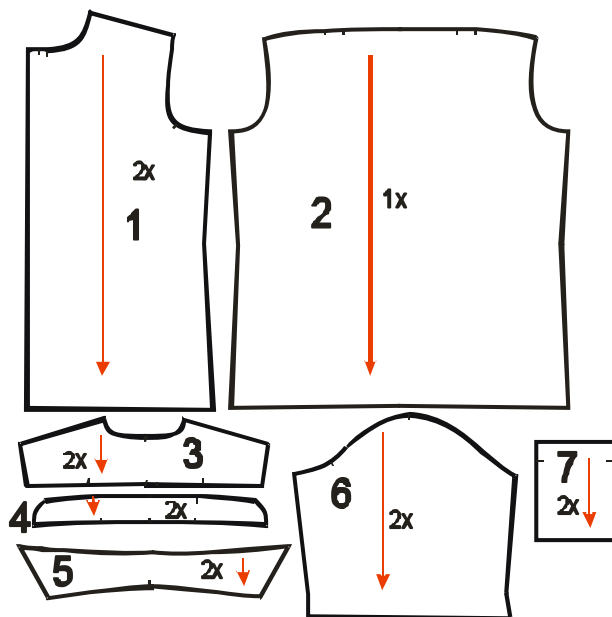
4

218. S lijeve strane nalaze se dijelovi ženske jakne, a s desne su nazivi tih dijelova. Unesite broj odgovarajućeg dijela ispred imena.

4

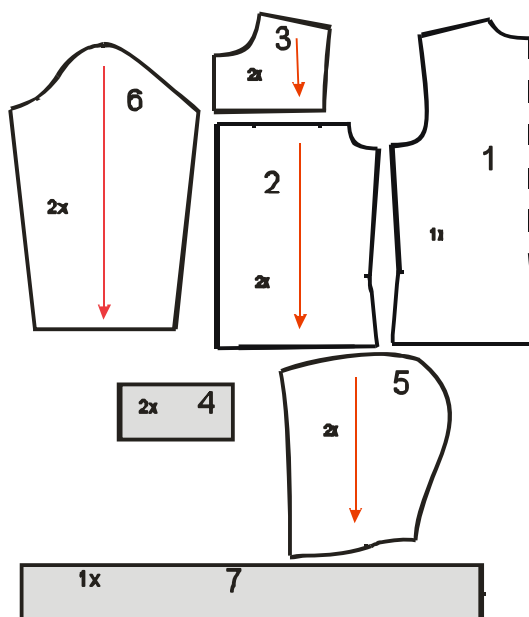
219. Na lijevoj strani su dijelovi muške košulje, a na desnoj su nazivi tih dijelova. Unesite broj odgovarajućeg dijela ispred imena.

- _____ zadnji dio
_____ džep
_____ stojeći okovratnik (jačica)
_____ prednji dio
_____ rukav
_____ zadnji rameni dio
_____ (ramenjača)
_____ okovratnik

4

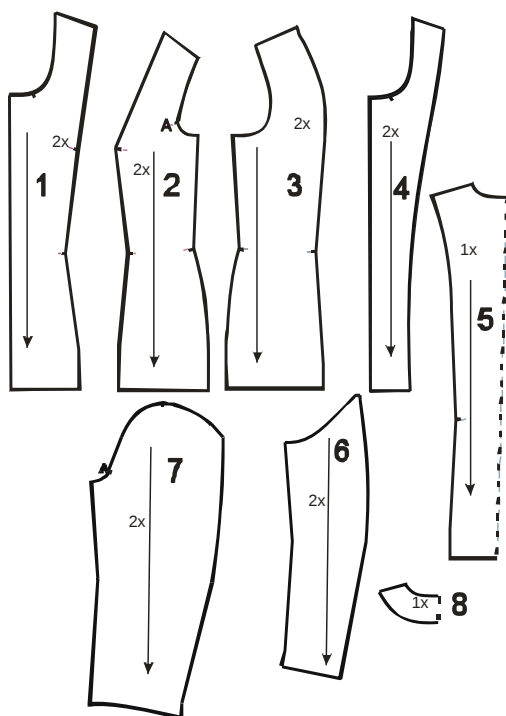
220. S lijeve strane nalaze se dijelovi ženske dukserice, a s desne su nazivi tih dijelova. Unesite broj odgovarajućeg dijela ispred imena.

- _____ prednji gornji dio
_____ rukav
_____ kapuljača
_____ render rukava
_____ render na dužini
_____ zadnji dio
_____ prednji donji dio

4

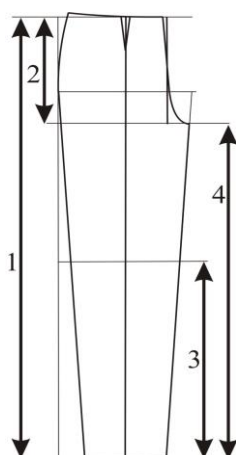
221. S lijeve strane nalaze se dijelovi ženske jakne, a s desne su nazivi tih dijelova. Unesite broj odgovarajućeg dijela ispred imena.

- _____ zadnji srednji dio
- _____ podlistak
- _____ donji rukav
- _____ prednji bočni dio
- _____ opšivak vratnog izreza
- _____ gornji rukav
- _____ zadnji bočni dio
- _____ prednji srednji dio

4

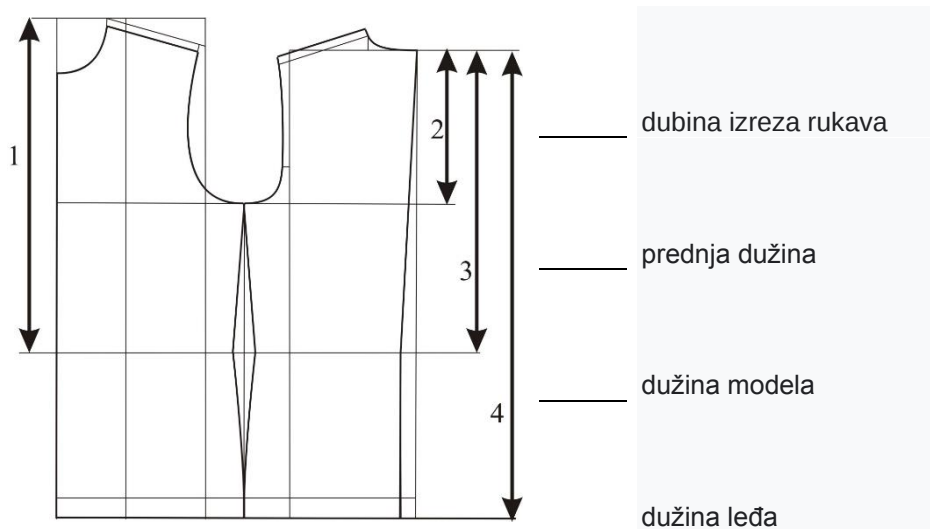
222. Na lijevoj strani je slika konstrukcije prednjeg dijela pantalona, a na desnoj strani nazivi mjera. Pored svakog naziva mjere unesite broj kojim je mjesto njene primjene označeno na slici.

- _____ dužina koraka
- _____ dužina modela
- _____ dužina sjedišta
- _____ visina koljena

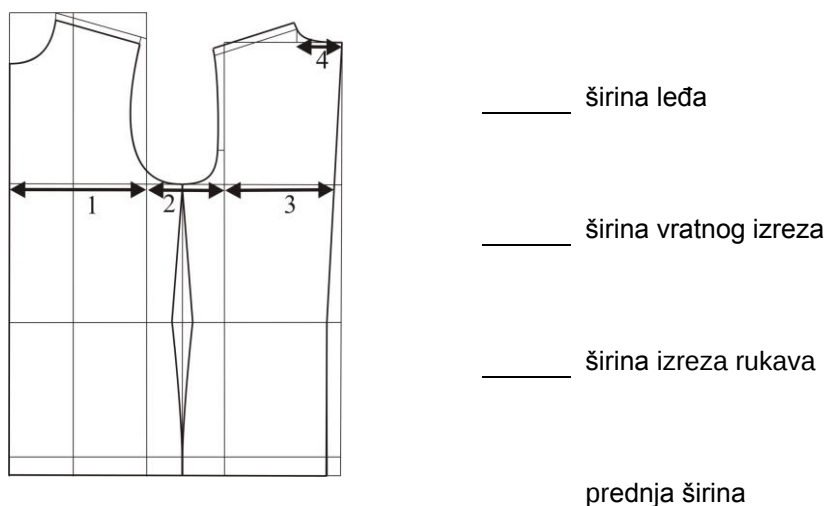
4

223. Na lijevoj strani je slika konstrukcije ženske bluze, a na desnoj su nazivi mjera. Pored svakog naziva mjere unesite broj kojim je mjesto njene primjene označeno na slici.

4

224. Na lijevoj strani je slika konstrukcije ženske bluze, a na desnoj su nazivi mjera. Pored svakog naziva mjere unesite broj kojim je mjesto njene primjene označeno na slici.

4

TEKSTILNI MATERIJAL**U sljedećim zadacima zaokružite broj ispred traženog odgovora**

225.	Skrobljenjem se postiže: 1. povećanje statičkog naelekterisanja 2. smanjenje jačine 3. povećanje glatkoće 4. povećanje upredenosti	1
226.	Najfinija prirodna vlakna su: 1. svila 2. vuna 3. konoplja 4. lan 5. pamuk	1
227.	Za određivanje prekidne sile i izduženja tkanine koristi se: 1. dinamometar 2. kvadrantna vaga 3. torziometar	1
228.	U čuvare osnove spadaju: 1. brdo 2. kotalci 3. lamele 4. nite	1
229.	Podizač je sastavni dio: 1. iglenice 2. zatezača 3. brave 4. igle 5. radilice	1
230.	Pranjem sirovih vunениh vlakana ne mogu se odstraniti: 1. produkti lučenja znojnih i lojnih žlezda (sjera) 2. mehaničke nečistoće (prašina, pijesak ...) 3. celulozne materije (čičak, slama ...)	1
231.	Pamuk se može bojiti: 1. samo iz alkalnih rastvora 2. samo iz neutralnog rastvora 3. iz alkalnih ili neutralnog rastvora 4. iz kiselih ili neutralnog rastvora	1
232.	Najveći dio pamučnih materijala štampa se: 1. metodom štampanja pomoću zaštitnih sredstava 2. direktnom metodom štampanja 3. metodom razaranja osnovne boje	1

233.	Vizuelna metoda se koristi pri određivanju: 1. apsolutne jačine pređe 2. upredenosti pređe 3. ravnomernosti pređe 4. podužne mase pređe	1
234.	Za razliku od uobičajenih postupaka pređenja, pređenje bez vretena isključuje fazu: 1. otvaranje, čišćenje i mešanje 2. kardiranje 3. dubliranje i razvlačenje 4. pretpređenje	1
235.	Igle sa kukicom se kreću: 1. slobodno 2. u paru 3. zajedno sa iglenicom	1
236.	Aramidna vlakna sa trgovačkim nazivima Nomex i Kevlar su specijalna vrsta: 1. poliestarskih vlakana 2. polipropilenskih vlakana 3. poliamidnih vlakana	2
237.	Za izradu lijevo-lijeve pletenine upotrebljavaju se: 1. igle sa kukicom 2. jezičaste igle 3. dvoglave jezičaste igle 4. olučaste igle 5. cevaste igle	2

U sljedećim zadacima zaokružite brojeve ispred traženih odgovora

238.	Gustina pletiva može biti: 1. dijagonalno 2. po širini 3. po debljini 4. po visini 5. ukupna gustina 6. vanjska gustina	1,5
239.	Brdo služi za: 1. snovanje 2. održavanje osnovinih žica u određenoj gustini i redoslijedu 3. skrobljenje 4. pribijanje potke uz ivicu tkanine	1,5
240.	U vlakna iz stabljike spadaju: 1. lan 2. novozelandski lan 3. sisal 4. konoplja 5. kopriva 6. manila	1,5

241.	Sljedeća vlakna se koriste za izradu odjeće: 1. pamuk 2. lan 3. konoplja 4. vuna 5. ramia 6. kokosova vlakna	1,5
242.	Prednosti lanenih vlakana u odnosu na ostala vlakna su: 1. dobra higroskopnost 2. otpornost na visoke temperature 3. niska elastičnost 4. sklonost gužvanju	2
243.	Metražna pletenina se proizvodi kao: 1. ravna 2. mrežasta 3. obojena 4. crijevna 5. reljefna	2
244.	Prema vrsti igala, mašine za pletenje dijelimo na mašine sa: 1. jezičastim 2. ravnim 3. zaobljenim 4. kukastim 5. cjevastim iglama	2
245.	U kardiranom procesu traka je izlazni oblik pamučnih vlakana u fazama: 1. kardiranja 2. otvaranja, čišćenja i miješanja 3. pređenja 4. dubliranja i razvlačenja 5. pretpređenja	3
246.	Pređenje vune sistemom izvlačenja je znatno kraće od pređenja vune sistemom češljanja i ono ne uključuje faze: 1. pranja 2. vlačanja 3. pretpređenja 4. miješanja i mašćenja 5. češljanja 6. sušenja	3
247.	Odrediti faze u pripremi za pređenje koje ne pripadaju sistemima pređenja pamuka: 1. otvaranje i bala i rastresanje vlakana 2. pranje 3. otvaranje, čišćenje i miješanje 4. formiranje sloja vlakana (svitka) 5. miješanje i mašćenje vlakana	3
248.	Kružne pletaće mašine proizvode: 1. ukrojenu pleteninu 2. crijevastu pleteninu 3. lančanu pleteninu 4. kulirnu pleteninu 5. štampanu pleteninu	3

249.	Vezivanje osnove vrši se u slučaju kada se na razboju napravi tkanina koja u odnosu na tkaninu koja je prethodno izrađena na razboju ima: 1. isti broj osnovnih žica 2. iste boje 3. iste gustine 4. iste dužine 5. isti uvod u brdo 6. isti uvod u nit 7. drugačiji uvod u brdo 8. drugačiji uvod u nite	4
250.	Materijali od pamučnih vlakana mogu se bojiti: 1. reaktivnim bojama 2. metalkompleksnim bojama 3. hromnim bojama 4. azoik bojama 5. kiselim bojama 6. direktnim bojama 7. disperznim bojama	4
251.	Materijali od vunениh vlakana mogu se bojiti: 1. kiselim bojama 2. direktnim bojama 3. hromnim bojama 4. redukcionim bojama 5. azoik bojama 6. metalkompleksnim bojama 7. sumpornim bojama	4
252.	Razvlačni mehanizam je u sistemima pređenja pamuka i vune sastavni dio mašina u fazama: 1. kardiranja 2. pređenja 3. vlačjenja 4. pretpređenja 5. češljanja 6. dupliranja i razvlačenja	4
253.	Premotavanjem prediva se povećava: 1. obojenost 2. ravnomjernost 3. podužna masa 4. čistoća 5. dužina 6. gustina prediva	4

Popunite sljedeće rečenice i tabele

254.	Proizvodi od pamučnih vlakana lako se zaprljaju zbog _____, a proizvodi od lana su manje zaprljani zbog površine _____.	1
255.	Elastan (Elastane), likra (Lycra) i spandex (Spanedex) zaštitni su nazivi za _____ vlakna.	1
256.	Ako kažemo da pređe ima uzdužnu masu 50 tex-a, to znači da _____ metara iste pređe ima masu _____.	1
257.	Prateće materije i strane primese sa pamučnog materijala odstranjuju se postupkom _____, a skrob postupkom _____.	1
258.	Boje male molekulske mase pogodnije su za bojenje vlakana sa većim sadržajem _____ oblasti, a boje veće molekulske mase pogodnije su za bojenje vlakana sa većim sadržajem _____ oblasti u vlaknu.	1
259.	Smjer uvijanja pređe može biti _____ i _____.	1
260.	Poroznost pletiva predstavlja _____ praznog prostora u vazduhu, između petlji ili u samoj petlji.	1
261.	Smanjivanjem pletiva _____ se uzdužna i poprečna gustoća.	1
262.	Štampanje je postupak nanošenja _____ ili _____ boja na određena mjesta tekstilne površine sa ciljem dobijanja određenog _____.	1,5
263.	Od hemijskih vlakana najveću otpor prema svjetlosti pokazuju _____ a najmanju _____.	2

264. Sa lijeve strane su slike poprečnih presjeka vlakana. Na liniji sa desne strane upisati odgovarajuće ime vlakna.

	_____
	_____
	_____
	_____

2

265. Hromogen je _____ organsko jedinjenje, ali ne pokazuje svojstvo da _____ tekstilni materijal.

2

266. Za bojenje poliestarskih vlakana najčešće se koriste _____ boje. Ukoliko se bojenje vrši na 100°C poželjna je upotreba _____.

2

267. Dorada protiv gužvanja najčešće se primjenjuje na materijalima od _____ vlakana, a smanjenje sjaja na materijalima od _____ vlakana.

2

268. Razdeljivači i utrljivači su sastavni dio _____ u vlačenom sistemu predenja vune i njihova uloga je formiranje _____.

2

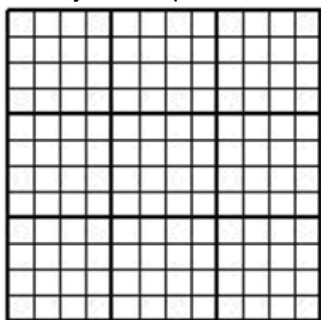
269. Posle faze pranja i sušenja vune obavezna je faza miješanja i _____ da bi se vunenom vlaknu povratila _____ izgubljena pranjem, a potrebna za dalju preradu vune.

2

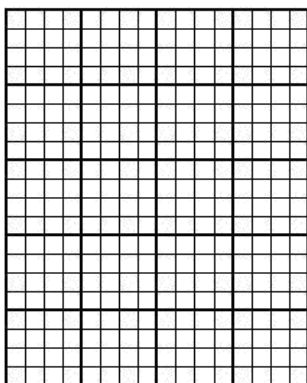
270. Kod desno-desne pletenine 1:2, prvi broj označava 1 niz _____ petlji, a drugi broj 2 niza _____ petlji.

2

271. Nacrtajte čistu panamu sa četiri žice. Ponovite raport u oba smjera.

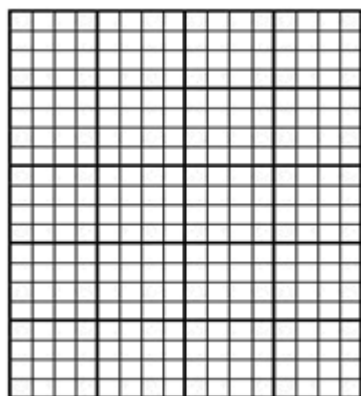

272. Nacrtati prepletaj $A \frac{1}{2} \frac{1}{2} (3)$. Raport prepletaja ponoviti u oba smjera.

273. Prvi izlazni oblik materijala u kardiranom procesu pređenja pamuka kome se može odrediti podužna masa je _____, što znači da ga karakteriše određena _____.

274. Nacrtati tkačku shemu za prepletaj $K \frac{1}{3} \setminus$

U sljedećim zadacima napišite ili nacrtajte odgovor

275.	Navedite položaje osnovne i potke u tkanini kada su isprepleteni: _____ _____	1
276.	Navedite podjelu vune po finoći: _____ _____	1,5
277.	Navedite prateće materije koje se nalaze u biljnim vlaknima pored celuloze: _____ _____	2
278.	Navedite načine umetanja potke u zijeve: _____ _____	2
279.	Prema postupku pletenja, mašine za pletenje mogu biti: _____ _____ _____	2
280.	Navedite grupe kiselinskih boja: _____ _____ _____	2

281.	Navedite faze dobivanja netkanog tekstila:	2

282.	Rezna pletenina se proizvodi kao:	3

U sljedećim zadacima izračunajte i napišite odgovarajući rezultat

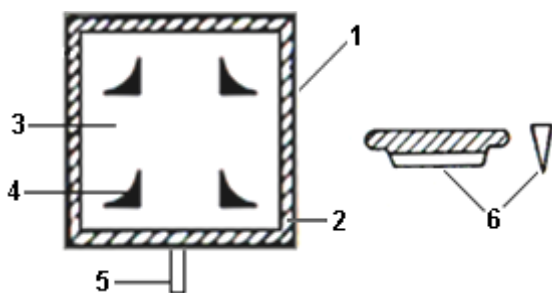
283.	Odredite masu kvadratnog metra tkanine ako je masa dužnog metra 125 g, širine 0,8 m i dužine 100 cm. Radni prostor: Tražena masa je: _____.	2
284.	Odredite površinsku gustinu tkanine ako je gustina osnove 24ž / cm, a gustina potke 18ž / cm. Radni prostor: Tražena gustina je _____.	2
285.	Izračunajte ukupnu gustoću pletiva ako je visina petlje 0,78 mm, a širina petlje 0,82 mm. Izračunajte gustinu na dužini od 5 cm. Ukupna gustina pletiva je _____.	3

U sljedećim zadacima uredite i povežite pojmove prema zahtjevu

286.	Tehničke karakteristike pletenine navedene su s lijeve, a njihove oznake s desne strane. U crtu pored oznake unesite odgovarajući broj tehničkih karakteristika.	
1. horizontalna gustina	_____ B	2
2. širina petlje	_____ gh	
3. vertikalna gustina	_____ A	
4. visina petlje	_____ gv	
287.	Imena vlakana navedena su s lijeve strane, a njihova trgovačka imena s desne strane. U red pored trgovačkog imena unesite broj odgovarajućeg vlakna	
1. PAN	_____ Perlon	2
2. PA 6	_____ Diolen	
3. PA 6.6	_____ Dralon	
4. PES	_____ Nylon	
288.	Dužine pamučnih vlakana navedene su s lijeve, a područja primjene s desne strane. Unesite odgovarajući broj dužine u liniju ispred polja za primjenu	
1. dužina 11 do 20 mm	_____ za izradu tkanina i pletiva	2
2. dužina nekoliko mm	_____ za izradu vate	
3. dužina preko 20 mm	_____ za izradu netkanog tekstila	
4. dužina kraća od 11 mm	_____ za proizvodnju hemijskih vlakana i papira	
289.	Imena vlakana navedena su s lijeve strane, a simboli tih vlakana s desne strane. Na liniju ispred simbola upišite redni broj odgovarajućeg vlakna.	
1. poliamid	_____ PP	2
2. poliester	_____ PA	
3. polivinilhlorid	_____ PVC	
4. polipropilen	_____ PES	
290.	Na lijevoj strani su svojstva pređe, a na desnoj su uređaji i pribor za njihovo mjerenje. Na liniju ispred uređaja i pribora unesite broj odgovarajućeg svojstva pređe za čije mjerenje s isti koriste :	
1 upredenost	_____ kvadrantna vaga	2
2 apsolutna jačina	_____ ploča kontrastne boje	
3 podužna masa	_____ dinamometar	
4 ravnomjernost	_____ torziometar	

291.	U redak pored finoće pređe unesite odgovarajući broj tako da se pređe sortiraju po finoći od najfinije do najgrublje: _____ 25 tex _____ 16/2 tex _____ 28/2 tex _____ 39/3 tex	2																								
292.	Utvrđite redoslijed faza u proizvodnji hemijskih vlakana unosom brojeva od 1 do 4 na crte pored faze. _____ oblikovanje filamentnih niti _____ istezanje svježe formiranog vlakna _____ priprema polimera _____ toplotna obrada vlakana	2																								
293.	Utvrđite redoslijed faza u pripremi osnove za tkanje unošenjem brojeva od 1 do 4 na linije pored faze. _____ snovanje _____ skrobljenje _____ premotavanje _____ uvođenje ili navezivanje	2																								
294.	S desne strane su mašine koje se koriste u procesu predenja pamuka, a s lijeve su dijelovi i uređaji koji obavljaju vrlo važne zadatke u procesu predenja. Na liniji ispred mašine unesite broj uređaja ili dijela koji na toj mašini obavlja određenu funkciju: <table><tr><td>1.</td><td>lordov regulator</td><td>_____</td><td>karda</td></tr><tr><td>2.</td><td>rotor</td><td>_____</td><td>prstenasta predilica</td></tr><tr><td>3.</td><td>razvlačni mehanizam</td><td>_____</td><td>bater</td></tr><tr><td>4.</td><td>tambur</td><td>_____</td><td>bezvretenska predilica</td></tr></table>	1.	lordov regulator	_____	karda	2.	rotor	_____	prstenasta predilica	3.	razvlačni mehanizam	_____	bater	4.	tambur	_____	bezvretenska predilica	2,5								
1.	lordov regulator	_____	karda																							
2.	rotor	_____	prstenasta predilica																							
3.	razvlačni mehanizam	_____	bater																							
4.	tambur	_____	bezvretenska predilica																							
295.	Kriteriji za klasifikaciju tkanina navedeni su s lijeve, a klase tkanina s desne strane. Na crtici pored klase tkanine napišite na osnovu kojih kriterijuma je izvršena klasifikacija. <table><tr><td>1</td><td>masa</td><td>_____</td><td>platno</td><td>panama</td><td>žakar</td></tr><tr><td>2</td><td>namjena</td><td>_____</td><td>lake</td><td>srednje</td><td>teške</td></tr><tr><td>3</td><td>sirovinski sastav</td><td>_____</td><td>pamučne</td><td>vunene</td><td>svilene</td></tr><tr><td>4</td><td>prepletaj</td><td>_____</td><td>odjevne</td><td>dekorativne</td><td>specijalne</td></tr></table>	1	masa	_____	platno	panama	žakar	2	namjena	_____	lake	srednje	teške	3	sirovinski sastav	_____	pamučne	vunene	svilene	4	prepletaj	_____	odjevne	dekorativne	specijalne	2,5
1	masa	_____	platno	panama	žakar																					
2	namjena	_____	lake	srednje	teške																					
3	sirovinski sastav	_____	pamučne	vunene	svilene																					
4	prepletaj	_____	odjevne	dekorativne	specijalne																					
296.	Na lijevoj strani je naziv efekta na tkanini, a na desnoj je način postizanja efekta. U redak pored načina postizanja efekta unesite odgovarajući broj imena efekta. <table><tr><td>1.</td><td>karirana tkanina</td><td>_____</td><td>Dezen osnovinih žica</td></tr><tr><td>2.</td><td>poprečno prugasta tkanina</td><td>_____</td><td>Dezen osnovinih i potkinih žica</td></tr><tr><td>3.</td><td>uzdužna prugasta tkanina</td><td>_____</td><td>Dezen potkinih žica</td></tr></table>	1.	karirana tkanina	_____	Dezen osnovinih žica	2.	poprečno prugasta tkanina	_____	Dezen osnovinih i potkinih žica	3.	uzdužna prugasta tkanina	_____	Dezen potkinih žica	3												
1.	karirana tkanina	_____	Dezen osnovinih žica																							
2.	poprečno prugasta tkanina	_____	Dezen osnovinih i potkinih žica																							
3.	uzdužna prugasta tkanina	_____	Dezen potkinih žica																							
297.	Na slici s lijeve strane označeni su dijelovi uređaja za štampanje, a s desne su navedena	3																								

njihova imena. Unesite broj odgovarajućeg dijela pored svakog imena.

- _____ sito
- _____ rastirač
- _____ šablon
- _____ dezen
- _____ vođica
- _____ okvir

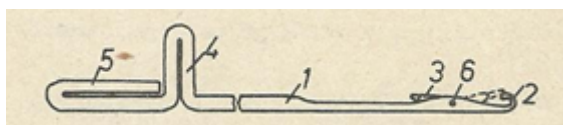
298. Na lijevoj strani su navedene vrste dorada, a na desnoj različite vrste tekstilnih materijala. U liniju pored vrste materijala unesite redni broj za njega karakteristične dorade.

1. vodoodbojna dorada	_____ dekorativne tkanine
2. obrada protiv zapaljivosti	_____ zavjese
3. antistatička dorada	_____ podne obloge
4. otežavanje	_____ svilene tkanine
5. čupavljenje	_____ materijali za kišne mantile
6. dorada protiv dejstva svjetlosti	_____ ćebad

299. S lijeve strane postoje neke vrste efektivnih pređa, a s desne načini za njihovo dobivanje. U redak pored načina dobivanja unesite broj odgovarajuće efektivne pređe:

1. vigue	_____ miješanjem različito obojenih vlakana u toku pređenja
2. melanž	_____ preradom češljane trake koja je prethodno štampana odgovarajućim bojama
3. muline	_____ upređanjem dvije ili više vrsta različito obojene pređe

300. Na slici s lijeve strane prikazana je igla s jezičkom na kojoj su dijelovi igle označeni brojevima, a na desnoj strani nazivi dijelova igle. Pored svakog imena dijela igle unesite odgovarajući broj sa slike.

- _____ jezičak igle
- _____ drška igle
- _____ vrh igle
- _____ rep igle
- _____ osovina igle
- _____ stopalo igle

301.	Na lijevoj strani su date karakteristične faze u dobivanju i preradi vlakana, a na desnoj strani vrste vlakana. U liniju pored vrste vlakna unesite redni broj fazne karakteristike tog vlakna: - egrenovanje _____ prirodna svila - matiranje _____ viskoza - močenje _____ pamuk - degumiranje _____ vuna - karbonizovanje _____ poliamid - ksantogenovanje _____ lan	3,5
302.	Utvdite redoslijed faza u proizvodnji vlačene pređe unošenjem brojeva od 1 do 6 pored naziva faze na liniji: _____ vlačenje _____ sortiranje _____ pređenje _____ miješanje i mašćenje _____ pranje _____ sušenje	3,5
303.	Utvdite redoslijed faza dobivanja lanenih vlakana unosom brojeva od 1 do 7 na liniju pored faze. _____ sortiranje _____ grebenanje _____ sečenje stabljike _____ močenje stabljike _____ lomljenje _____ trljenje _____ sušenje	4
304.	Lijeva strana opisuje ponašanje vlakana pri gorenju, a nazivi vlakana dati su na desnoj. U redak pored naziva vlakna napišite odgovarajući broj, ovisno o ponašanju vlakana pri gorenju. Ponašanje vlakana pri gorenju vlakno - gori plavičastim plamenom, - miris gorućeg papira, - pepeo prozračan i bijel _____ PA6; PA6,6 - gori treperavim plamenom bez čađe, - miris goruće kose, - ostatak nakon sagorijevanja u obliku crne trošne mase, _____ viskoza - lako se pali i gori bez čađe, - miris gorućeg papira, - ostatak mekan i svijetlosiv pepeo _____ pamuk - gore slabo i tope se, - ugašeni izvan plamena, - neprijatan miris piridina, - ostatak je čvrst, tamno smeđe boje _____ vuna	4
305.	Utvdite redoslijed faza dobivanja lanenih vlakana unosom brojeva od 1 do 7 na liniju pored	4

	faze. sortiranje grebenanje sečenje stabljike močenje stabljike lomljenje trljenje sušenje	
306.	Utvrđite redoslijed faza klasičnog postupka bojenja pamučnog materijala redukcijskim bojama unošenjem brojeva 1 do 4 pored naziva faza na linijama: _____ bojenje _____ završna obrada _____ otapanje boje redukcionim sredstvom _____ oksidacija boje u vlaknu	4
307.	Utvrđite redoslijed faza u formiranju tkanine unošenjem brojeva od 1 do 7 na crtu pored faze. _____ odmotavanje osnove sa osnovinog valjka _____ prelazak osnove preko osnovinog mosta _____ probacivanje potke kroz zijeve _____ prolazak osnove kroz kotalce _____ prolazak osnove kroz lamele _____ pribijanje potke _____ stvaranje zijeve	4
308.	Na linijama ispod uzoraka u boji pokažite utjecaj koncentracije boje na intenzitet boje koristeći vrijednosti: 5%, 0,5%, 3% i 1%. (Svi ostali parametri su jednaki). _____	5

DODATAK 3. Radni zadaci sa obrascima za ocjenjivanje

Poštovani učenici, mentori i ocjenjivači,

Pred vama su dokumenti koji sadrže radne zadatke i obrasce za ocjenjivanje koji će biti zastupljeni na maturskom praktičnom radu za obrazovni profil modelar odjeće. Namijenjeni su za vežbanje i pripremu za polaganje maturalnog ispita, kao i ocjenjivačima za usvajanje primenjene metodologije ocjenjivanja.

Zadaci su rađeni prema kompetencijama: izrada šablona i izrada probnog odjevnog predmeta koje se proveravaju na ispitu. U okviru dva složena radna zadatka objedinjeni su zahtjevi svih dijelova, jedinica kompetencija navednih u standardu kvalifikacije. U okviru zadataka provjerava se učenikova kompetentnost i u pogledu planiranja i organizacije rada, bezbednosti na radu, zaštite životne sredine, kao i odnos prema radu i sredstvima za rad i potrebi vođenja evidencije o radu.

Zadatkom je predviđeno da se učenik postavi u profesionalnu situaciju dok izvršava poslove modelar odjeće.

Svaki radni zadatak donosi **maksimalno 100 bodova**. Učenik mora ostvariti **najmanje 50 bodova na svakom praktičnom zadatku** kako bi položio ispit. Obrasci za ocjenjivanje sadrže utvrđene aspekte, indikatore ocjenjivanja kao i odgovarajuće mjere procjene date kroz dvostepenu skalu.

Pravilno obavljanje operacija prilikom praktičnog izvođenja podrazumijeva da je učenik: sposoban da **samostalno** obavlja radne zadatke, pokazuje da posjeduje neophodna znanja i vještine za izvršavanje kompleksnih poslova i povezivanje različitih koraka u okviru njih; preuzima odgovornost za primjenu procedura, sredstava i organizaciju sopstvenog rada. Svi navedeni kriteriji moraju biti uzeti u obzir prilikom procjene kompetentnosti.

Radni zadaci koji će biti realizovani na maturskom ispitu omogućavaju provjeru osposobljenosti učenika za obavljanje konkretnih poslova za kvalifikaciju za koju su se školovali, kao i utvrđivanje spremnosti za uključivanje u svijet rada.

Želimo vam sretan i uspješan rad!

Autori

SPISAK RADNIH ZADATAKA

Nakon završetka obrazovanja za obrazovni profil modelar odjeće, učenik stječe profesionalne kompetencije koje se provjeravaju odgovarajućim radnim zadacima kako je navedeno u sljedećoj tabeli.

Stručna kompetencija		Šifra radnog zadatka	Radni zadaci
A	IZRADA ŠABLONA	MO-A1	Izrada šablona za žensku suknju
		MO-A2	Izrada šablona za ženske pantalone
		MO-A3	Izrada šablona za ženske haljine
		MO-A4	Izrada šablona za ženski prsluk
		MO-A5	Izrada šablona za muške pantalone
		MO-A6	Izrada šablona za muški prsluk
B	IZRADA PROBNOG ODJEVNOG PREDMETA	MO-B1	Izrada našivenog džepa sa poklopcem i faltama
		MO-B2	Izrada našivenog džepa sa asimetričnim malim džepom i poklopcem
		MO-B3	Izrada našivenog džepa sa faltom u susret i poklopcem
		MO-B4	Izrada dvodijelnog okovratnika za mušku košulju
		MO-B5	Izrada dvodijelnog okovratnika za mušku košulju
		MO-B6	Izrada manžetne za rukav muške košulje

KOMBINACIJE RADNIH ZADATAKA ZA ZAVRŠNI ISPIT

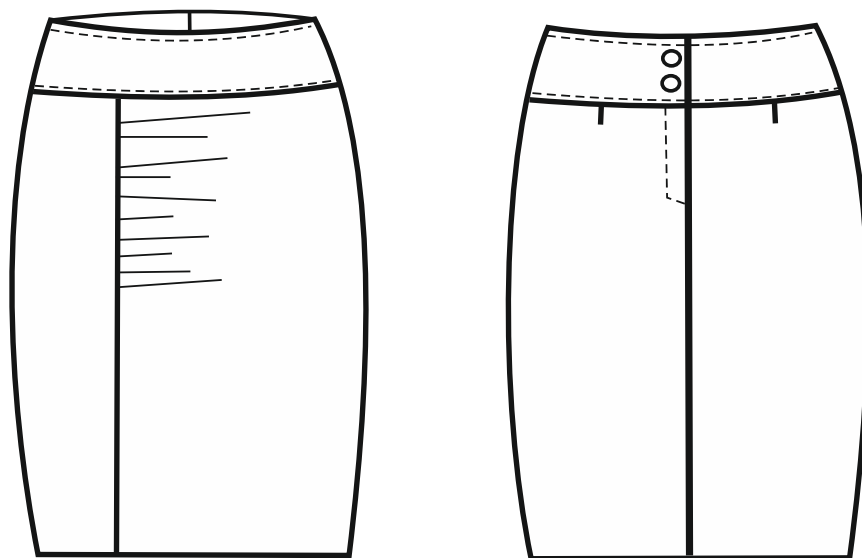
kombinacija broj	radni zadaci	kombinacija broj	radni zadaci	kombinacija broj	radni zadaci
1	MO-A1 MO-B1	2	MO-A1 MO-B2	3	MO-A1 MO-B3
4	MO-A1 MO-B4	5	MO-A1 MO-B5	6	MO-A1 MO-B6
7	MO-A2 MO-B1	8	MO-A2 MO-B2	9	MO-A2 MO-B3
10	MO-A2 MO-B4	11	MO-A2 MO-B5	12	MO-A2 MO-B6
13	MO-A3 MO-B1	14	MO-A3 MO-B2	15	MO-A3 MO-B3
16	MO-A3 MO-B4	17	MS-A3 MS-B5	18	MO-A3 MO-B6
19	MO-A4 MO-B1	20	MS-A4 MS-B2	21	MS-A4 MS-B3
22	MO-A4 MO-B4	23	MO-A4 MO-B5	24	MO-A4 MO-B6
25	MO-A5 MO-B1	26	MO-A5 MO-B2	27	MO-A5 MO-B3
28	MO-A5 MO-B4	29	MO-A5 MO-B5	30	MO-A5 MO-B6
31	MS-A6 MS-B1	32	MS-A6 MS-B2	33	MS-A6 MS-B3
34	MS-A6 MS-B4	35	MS-A6 MS-B5	36	MS-A6 MS-B6

Radni zadatak MO-A 1

NAZIV ZADATKA: Izrada šablona za žensku suknju

Na osnovu dimenzija tijela (VT = 174cm, OS = 74cm, OB = 96cm), pripremite pomoćne mjere, opis konstrukcije i osnovnu konstrukciju¹¹ u razmjeru 1: 1, a na osnovu skice i opisa modela uraditi modeliranje i kompletirajte šablone za žensku suknju.

Skica modela

Opis modela

Suknja 15cm iznad koljena. Sužava se u donjem dijelu. Spuštena linija pojasa 2cm. Pojasna lajsna širine 8cm. Zakopčava se na sredini zadnjeg dijela sa dva dugmeta i patent zatvaračem.

Na prednjem dijelu uzdužni šav sa desne strane. Lijevi prednji dio nabran na uzdužnom šavu.

Maksimalno vrijeme za izradu zadatka je 240 minuta. Nakon što protekne maksimalno vrijeme, zadatak se prekida i procjenjuje se ono što je do tada urađeno. Ako u roku za izvršenje zadatka učenik prekine rad po volji (odustajanje), boduje se ono što je do tada urađeno.

Za ocjenjivanje se koristi obrazac za ocjenjivanje radnog zadatka A

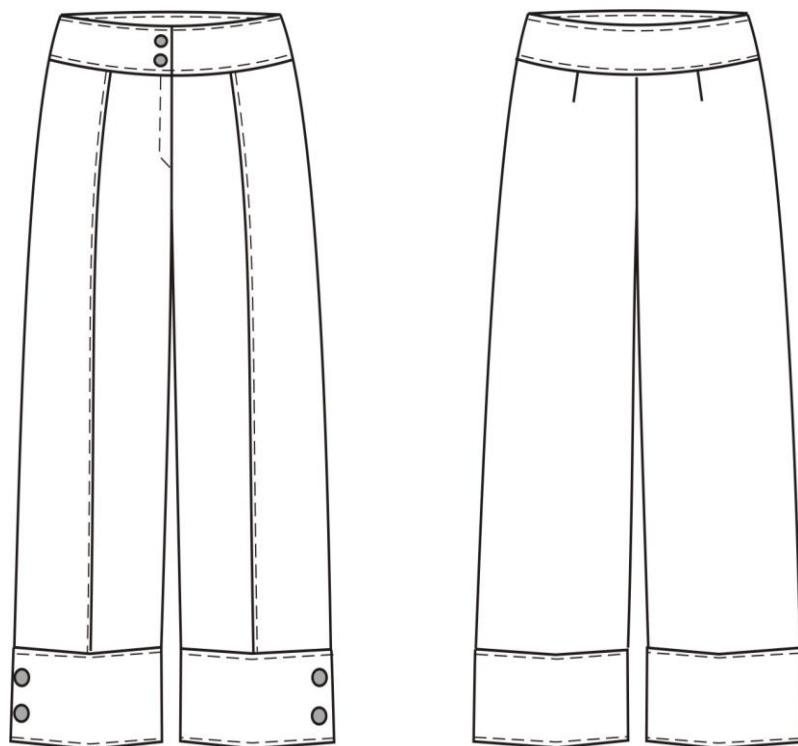
¹¹ Nastavnik provjerava osnovnu konstrukciju i ocjenjuje u obrascu za ocjenjivanje. Ako je osnovna konstrukcija netačna, nastavnik daje ispravnu konstrukciju na kojoj učenik nastavlja izrađivati zadatak

Radni zadatak MO-A2

NAZIV ZADATKA: Izrada šablona za ženske pantalone

Na osnovu dimenzija tijela (VT = 172cm, OS = 74cm, OB = 94cm, ON = 46cm) pripremite pomoćne mjere, opis konstrukcije i osnovnu konstrukciju¹² u razmjeru 1:1, a na osnovu skice i opisa modela napravite modeliranje i kompletirajte šablone za ženske pantalone.

Skica modela

Opis modela

Ženske pantalone su dužine 4/8 visine tijela. Zakopčavaju se patent zatvaračem na sredini prednjeg dijela. U gornjem dijelu pojasna lajsna širine 8cm, koja se zakopčava sa dva dugmeta.

Nogavice ravne, uzdužni šav po sredini, u donjem dijelu manžetna širine 14cm. Manžetna je iz jednog dijela, zakopčava se sa dva dugmeta na bočnom šavu.

Maksimalno vrijeme za izradu zadatka je 240 minuta. Nakon što protekne maksimalno vrijeme, zadatak se prekida i procjenjuje se ono što je do tada urađeno. Ako u roku za izvršenje zadatka učenik prekine rad po volji (odustajanje), boduje se ono što je do tada urađeno.

Za ocjenjivanje se koristi obrazac za ocjenjivanje radnog zadatka A

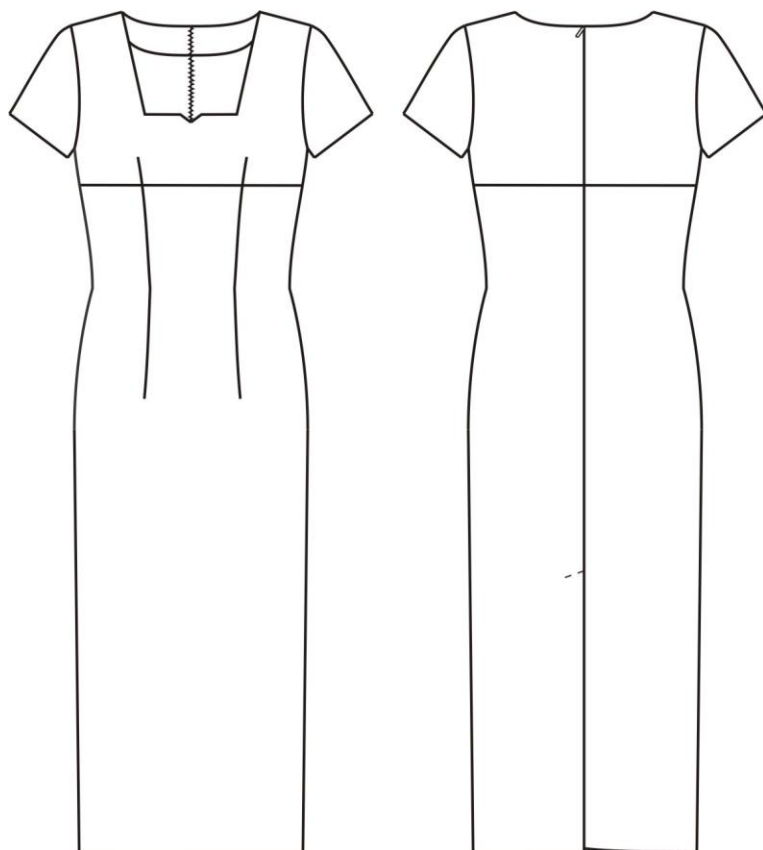
¹² Nastavnik provjerava osnovnu konstrukciju i ocjenjuje u obrascu za ocjenjivanje. Ako je osnovna konstrukcija netačna, nastavnik daje ispravnu konstrukciju na kojoj učenik nastavlja izrađivati zadatak

Radni zadatak MO-A3

NAZIV ZADATKA: Izrada šablona za žensku haljinu

Na osnovu dimenzija tijela (VT = 174cm, OG = 92cm, OS = 70cm, OB = 94cm) pripremite pomoćne mjere, opis konstrukcije i osnovnu konstrukciju¹³ u razmjeru 1:1, a na osnovu skice i opisa modela napravite modeliranje i kompletirajte šablone za žensku haljinu.

Skica modela

Opis modela

Haljina je dužine 6/8 visine tijela. Prednji i zadnji dijelovi se sastoje iz dva dijela. Sečena je ispod linije grudi za 5cm. Vratni izrez je na prednjem dijelu četvrtastog oblika sa malim trouglom na sredini.

Na zadnjem dijelu ima patent zatvarač dužine 50cm i šlic faltu dužine 40cm i dubine 4cm. Porub na haljini je 3cm, a na rukavu 2cm.

Maksimalno vrijeme za izradu zadatka je 240 minuta. Nakon što protekne maksimalno vrijeme, zadatak se prekida i procjenjuje se ono što je do tada urađeno. Ako u roku za izvršenje zadatka učenik prekine rad po volji (odustajanje), boduje se ono što je do tada urađeno.

¹³ Nastavnik provjerava osnovnu konstrukciju i ocjenjuje u obrascu za ocjenjivanje. Ako je osnovna konstrukcija netačna, nastavnik daje ispravnu konstrukciju na kojoj učenik nastavlja izrađivati zadatak

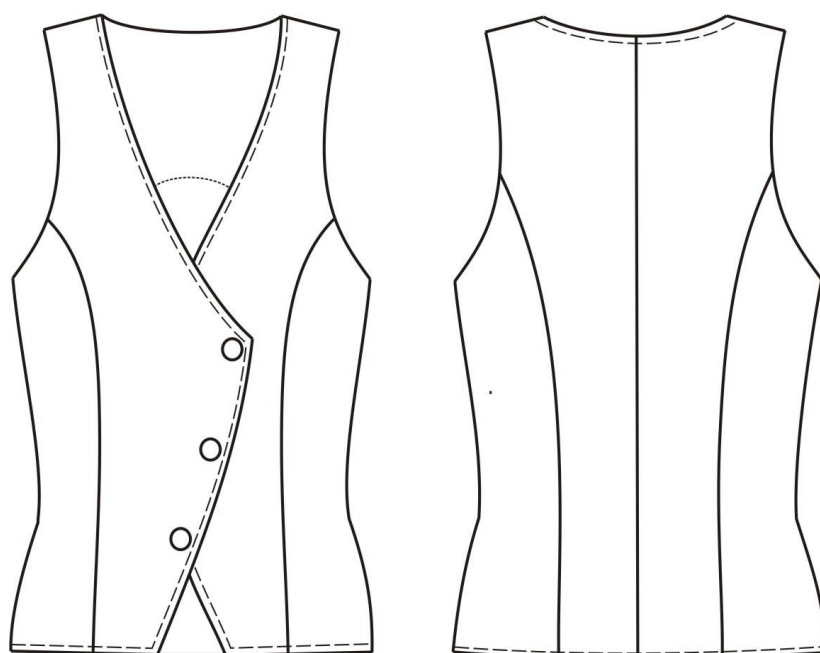
Za ocjenjivanje se koristi obrazac za ocjenjivanje radnog zadatka A

Radni zadatak MO-A4

NAZIV ZADATKA: izrada šablona za ženski prsluk

Na osnovu dimenzija tijela (VT = 174cm, OG = 92cm, OS = 70cm, OB = 94cm) pripremite pomoćne mjere, opis konstrukcije i osnovnu konstrukciju¹⁴ u razmjeru 1: 1, a na osnovu skice i opisa modela napravite modeliranje i kompletirajte šablone za ženski prsluk.

Skica modela

Opis modela

Dužina prsluka je 10cm ispod linije pojasa. Na prednjem dijelu izrez u obliku blago zaobljenog slova V. Iвица zakopčavanja je kosa, počinje 3-5cm ispod linije grudi. Preklop je na početku 5cm veći od uobičajenog, pa se smanjuje tako da se na donjoj liniji ivice zakopčavanja razdvajaju za 5cm.

Zakopčava se sa tri dugmeta. Rame je širine 8cm. Sa unutrašnje strane su opšivci: zajednički za izreze zadnjeg dijela i za izreze i ivice prednjih dijelova.

Maksimalno vrijeme za izradu zadatka je 240 minuta. Nakon što protekne maksimalno vrijeme, zadatak se prekida i procjenjuje se ono što je do tada urađeno. Ako u roku za izvršenje zadatka učenik prekine rad po volji (odustajanje), boduje se ono što je do tada urađeno.

Za ocjenjivanje se koristi obrazac za ocjenjivanje radnog zadatka A

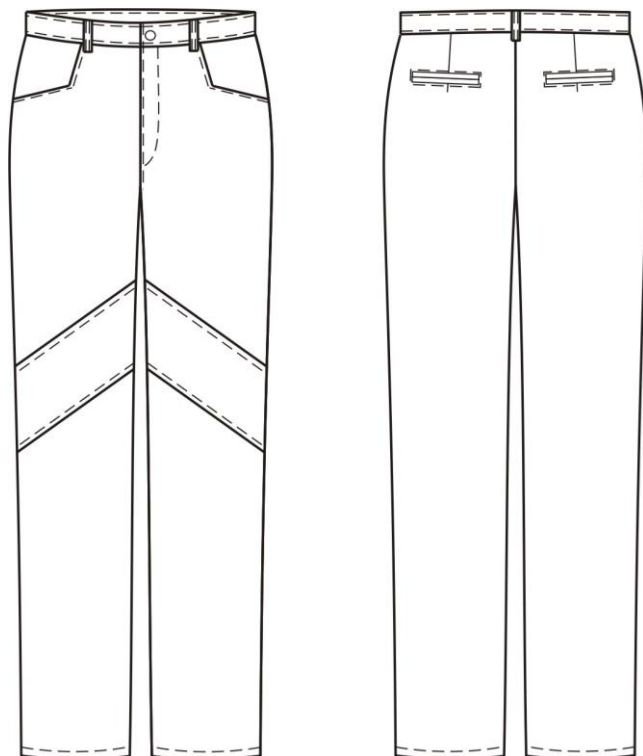
¹⁴ Nastavnik provjerava osnovnu konstrukciju i ocjenjuje u obrascu za ocjenjivanje. Ako je osnovna konstrukcija netačna, nastavnik daje ispravnu konstrukciju na kojoj učenik nastavlja izrađivati zadatak

Radni zadatak MO-A5

NAZIV ZADATKA: izrada šablona za muške pantalone

Na osnovu dimenzija tijela (VT = 177cm, OS = 86cm, OB = 100cm, ON = 44cm) pripremite pomoćne mjere, opis konstrukcije i osnovnu konstrukciju¹⁵ u razmjeru 1:1, a na osnovu skice i opisa modela napravite modeliranje i kompletirajte šablone za muške pantalone.

Skica modela

Opis modela

Prednji dio muških pantalona ima: džep na bočnom šavu, kopčanje patent zatvaračem i dvije kose linije razdvajanja.

Tačka donje linije razdvajanja se nalazi ispod linije koljena na bočnom dijelu za 2cm a na unutrašnjem šavu koraka je iznad linije koljena za 8cm. Rastojanje između linija razdvajanja je 10cm.

Zadnji dio muških pantalona ima džep sa dva paspula.

Pojas je širine 4cm i gajke 1,5cm.

Maksimalno vrijeme za izradu zadatka je 240 minuta. Nakon što protekne maksimalno vrijeme, zadatak se prekida i procjenjuje se ono što je do tada urađeno. Ako u roku za izvršenje zadatka učenik prekine rad po volji (odustajanje), boduje se ono što je do tada urađeno.

Za ocjenjivanje se koristi obrazac za ocjenjivanje radnog zadatka A

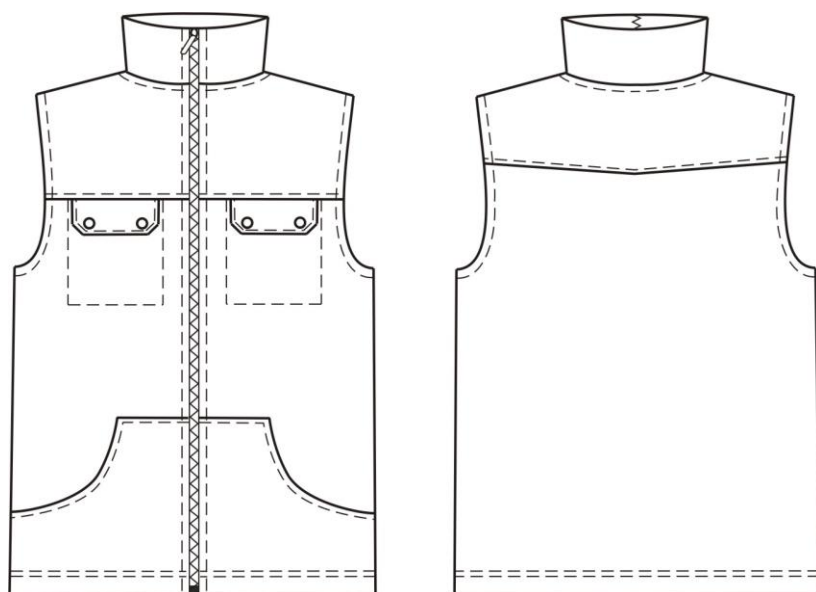
¹⁵ Nastavnik provjerava osnovnu konstrukciju i ocjenjuje u obrascu za ocjenjivanje. Ako je osnovna konstrukcija netačna, nastavnik daje ispravnu konstrukciju na kojoj učenik nastavlja izrađivati zadatak

Radni zadatak MO-A6

NAZIV ZADATKA: izrada šablona za muški prsluk

Na osnovu dimenzija tijela (VT = 177cm, OP = 100cm, OS = 90cm, OB = 104cm) pripremite pomoćne mjere, opis konstrukcije i osnovnu konstrukciju¹⁶ u razmjeru 1: 1, a na osnovu skice i opisa modela napravite modeliranje i kompletirajte šablone za muški prsluk.

Skica modela

Opis modela

Muški prsluk je dužine $\frac{3}{8}$ VT (visine tela), bez podstave je.

Prednji dio muškog prsluka je iz dva dijela. Sečen je na $\frac{1}{4}$ dužine rukavskog izreza. Na liniji sječenja je džep u šavu sa poklopcem, a na dužini prsluka naštepan džep.

Zadnji dio muškog prsluka je iz dva dijela.

Na vratnom izrezu je okovratnik a kopčanje je patent zatvaračem.

Porub je širine 2 cm.

Maksimalno vrijeme za izradu zadatka je 240 minuta. Nakon što protekne maksimalno vrijeme, zadatak se prekida i procjenjuje se ono što je do tada urađeno. Ako u roku za izvršenje zadatka učenik prekine rad po volji (odustajanje), boduje se ono što je do tada urađeno.

Za ocjenjivanje se koristi obrazac za ocjenjivanje radnog zadatka A

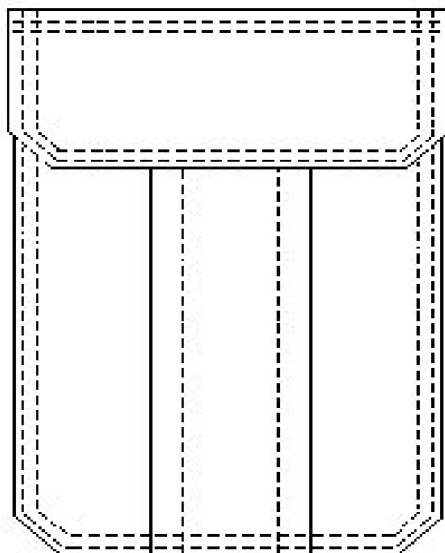
¹⁶ Nastavnik provjerava osnovnu konstrukciju i ocjenjuje u obrascu za ocjenjivanje. Ako je osnovna konstrukcija netačna, nastavnik daje ispravnu konstrukciju na kojoj učenik nastavlja izrađivati zadatak

Radni zadatak MO-B1

NAZIV ZADATKA: izrada našivenog džepa sa poklopcem i faltama

Na osnovu skice i zadatih šablona izrezati i sašiti našiveni džep.

Skica modela

Opis modela

Džep je dimenzija 16cmx15cm sa poklopcem i faltama na lijevoj i desnoj strani i kosim donjim stranama. Dubina falti je 2cm. Porub džepa je urađen otvorenim porubnim šavom, a naštepavanje džepa je za 2mm i 5mm. Poklopac je visine 7cm i prati donji oblik džepa, a naštepavanje je 2mm i 5mm. Poklopac je i na liniji našivanja naštepan za 2 mm i za 5 mm.

Redni broj	Naziv reznog dijela	Broj komada
1	Poklopac džepa	2
2	Džep	1
3	Podloga za našivanje džepa	1

Maksimalno vrijeme za izradu zadatka je 150 minuta. Nakon što protekne maksimalno vrijeme, zadatak se prekida i procjenjuje se ono što je do tada urađeno. Ako u roku za izvršenje zadatka učenik prekine rad po volji (odustajanje), boduje se ono što je do tada urađeno.

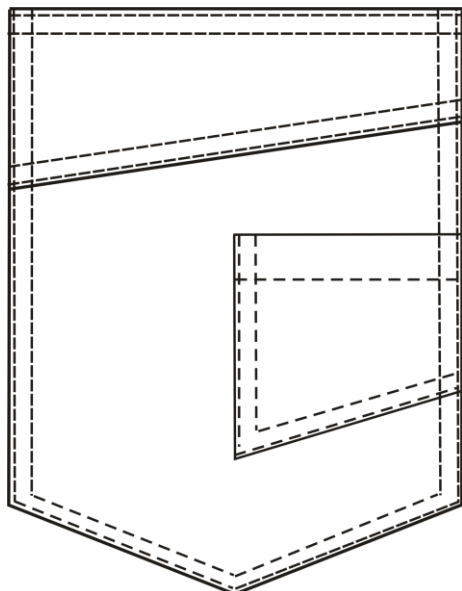
Za ocjenjivanje se koristi obrazac za ocjenjivanje radnog zadatka B

Radni zadatak MO-B2

NAZIV ZADATKA: Izrada našivenog džepa sa asimetričnim malim džepom i poklopcem

Na osnovu skice i zadatih šablona izrezati i sašiti našiveni džep.

Skica modela

Opis modela

Džep je sa poklopcem dimenzija 18cmx16cm, sa donjim dijelom u obliku slova „V“ na kome je našiven manji džep asimetričnog oblika širine 7,5cm i visine 9cm. Iznad džepa je poklopac visine 6cm, čija asimetrija prati mali džep. Naštepavanje i džepa i poklopca je za 2mm i 5mm. Poklopac j na liniji našivanja takođe naštepan za 2 mm i za 5 mm. Porub džepa je urađen otvorenim porubnim šavom.

Redni broj	Naziv reznog dijela	Broj komada
1	Poklopac džepa	2
2	Džep	1
3	Mali džep	1
4	Podloga za našivanje džepa	1

Maksimalno vrijeme za izradu zadatka je 150 minuta. Nakon što protekne maksimalno vrijeme, zadatak se prekida i procjenjuje se ono što je do tada urađeno. Ako u roku za izvršenje zadatka učenik prekine rad po volji (odustajanje), boduje se ono što je do tada urađeno.

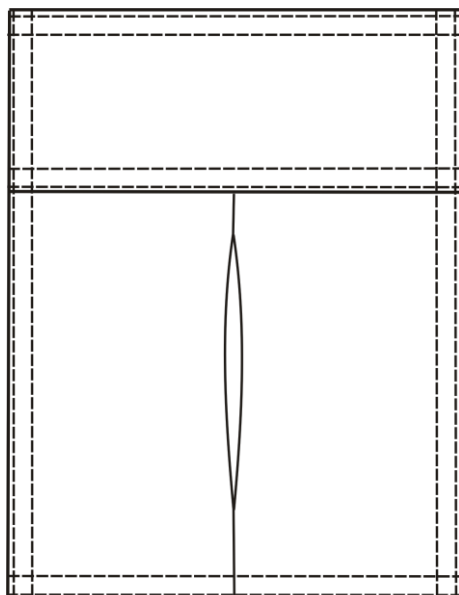
Za ocjenjivanje se koristi obrazac za ocjenjivanje radnog zadatka B

Radni zadatak MO-B3

NAZIV ZADATKA: B3 Izrada našivenog džepa sa faltom u susret i poklopcem

Na osnovu skice i zadatah šablona izrezati i sašiti našiveni džep.

Skica modela

Opis modela

Našiveni džep je dimenzija 16cm x 15cm na kojem se nalazi falta u susret na sredini džepa širine 2cm. Falta je u donjem dijelu džepa ušivena u visini za 2cm, a u visini poruba za 4,5cm. Naštepavanje džepa i poklopca je za 2mm i 5mm. Poklopac je na liniji našivanja takođe naštepan za 2 mm i za 5 mm. Porub džepa je urađen otvorenim porubnim šavom.

Redni broj	Naziv reznog dijela	Broj komada
1	Poklopac džepa	2
2	Džep	1
3	Podloga za našivanje džepa	1

Maksimalno vrijeme za izradu zadatka je 150 minuta. Nakon što protekne maksimalno vrijeme, zadatak se prekida i procjenjuje se ono što je do tada urađeno. Ako u roku za izvršenje zadatka učenik prekine rad po volji (odustajanje), boduje se ono što je do tada urađeno.

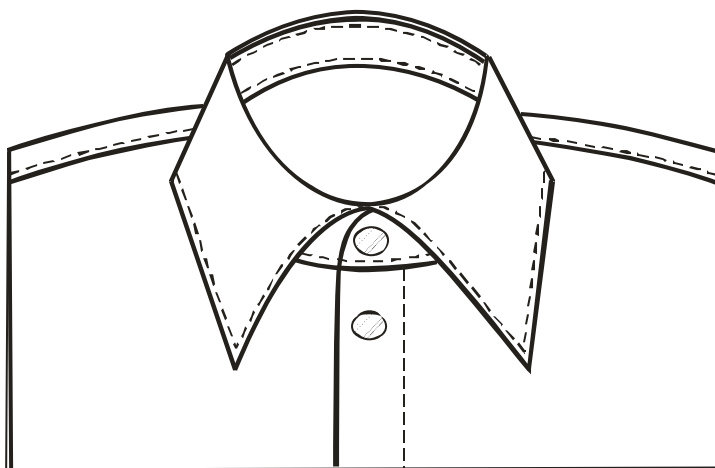
Za ocjenjivanje se koristi obrazac za ocjenjivanje radnog zadatka B

Radni zadatak MO-B4

NAZIV ZADATKA: izrada špic okovratnika iz dva dijela za mušku košulju.

Na osnovu skice i zadatih šablona izrezati i sašiti okovratnik za mušku košulju

Skica modela

Opis modela

Okovratnik košulje je dvodijelni, gornji i stojeći dio (jačica). Rameni šavovi, gornji okovratnik i stojeći dio (jačica) su naštepani ukrasnim štepom za 2mm. Okovratnik je našiven na vratni izrez i kopča se dugmetom. Savijanje za kopčanje je obilježeno usjecima i kopča se dugmetom.

Redni broj	Naziv reznog dijela	Broj komada
1	Prednji dio	2
2	Zadnji dio	1
3	Stojeći dio okovratnika (jačica)	2
4	Godnji okovratnik	2

Maksimalno vrijeme za izradu zadatka je 150 minuta. Nakon što protekne maksimalno vrijeme, zadatak se prekida i procjenjuje se ono što je do tada urađeno. Ako u roku za izvršenje zadatka učenik prekine rad po volji (odustajanje), boduje se ono što je do tada urađeno.

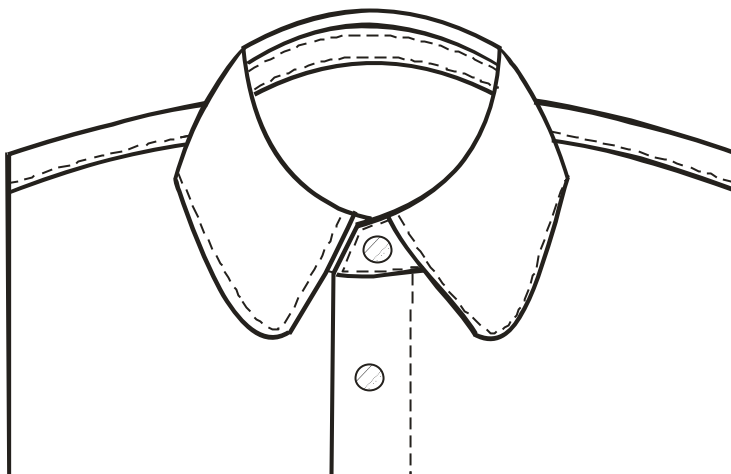
Za ocjenjivanje se koristi obrazac za ocjenjivanje radnog zadatka B

Radni zadatak MO-B5

NAZIV ZADATKA: **Izrada polukružnog okovratnika iz dva dijela za mušku košulju**

Na osnovu skice i zadatih šablona izrezati i sašiti okovratnik za mušku košulju

Skica modela

Opis modela

Okovratnik košulje je dvodijelni, gornji i stojeći dio (jačica). Rameni šavovi, gornji okovratnik i stojeći dio (jačica) su naštepani ukrasnim štepom za 2mm. Okovratnik je našiven na vratni izrez i kopča se dugmetom. Savijanje za kopčanje je obilježeno usjecima i kopča se dugmetom.

Redni broj	Naziv reznog dijela	Broj komada
1	Prednji dio	2
2	Zadnji dio	1
3	Stojeći dio okovratnika (jačica)	2
4	Gornji okovratnik	2

Maksimalno vrijeme za izradu zadatka je 150 minuta. Nakon što protekne maksimalno vrijeme, zadatak se prekida i procjenjuje se ono što je do tada urađeno. Ako u roku za izvršenje zadatka učenik prekine rad po volji (odustajanje), boduje se ono što je do tada urađeno.

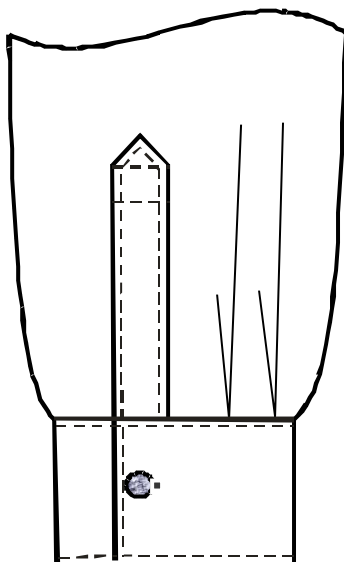
Za ocjenjivanje se koristi obrazac za ocjenjivanje radnog zadatka B

Radni zadatak MO-B6

NAZIV ZADATKA: Izrada manžetne za rukav muške košulje

Na osnovu skice i zadatih šablona iskrojiti i sašiti manžetnu za rukav muške košulje

SKICA MODELA

Opis modela

Jedna strana šlica je obrađena paspul trakom, a druga lajsnom. Na rukavu su urađene dvije faltice dubine 2cm. Manžetna je dimenzija 26cmx6cm, naštepana za 2 mm i kopča se dugmetom.

Redni broj	Naziv reznog dijela	Broj komada
1	Rukav	1
2	Manžetna	2
3	Lajsna za otvor rukava	1
4	Traka za paspul	1

Maksimalno vrijeme za izradu zadatka je 150 minuta. Nakon što protekne maksimalno vrijeme, zadatak se prekida i procjenjuje se ono što je do tada urađeno. Ako u roku za izvršenje zadatka učenik prekine rad po volji (odustajanje), boduje se ono što je do tada urađeno.

Za ocjenjivanje se koristi obrazac za ocjenjivanje radnog zadatka B

OBRAZAC ZA OCJENJIVANJE RADNOG ZADATKA BROJ A

Šifra radnog zadatka	
Naziv radnog zadatka	
Naziv škole	
Sjedište	
Obrazovni profil	Modelar odjeće
Ime i prezime kandidata	
Ime i prezime mentora	

ZBIR BODOVA PO ASPEKTIMA RADNOG ZADATKA:					Ukupno bodova
Aspekti	1.1	1.2.	1.3.	1.4.	
Bodovi					

Član ispitne komisije:	Mjesto i datum:
------------------------	-----------------

KOMENTARI:

1. izrada šablona

1.1. Priprema i održavanje radnog mjesta

4) INDIKATORI (maksimalan broj bodova)	PRAVILNO	NEPRAVILNO
Pripremljen pribor za rad	2	0
Sprovedene mjere lične zaštite na radu	1	0
Odložen otpad na odgovarajuće mjesto	1	0

1.2. Osnovna konstrukcija reza

INDIKATORI (maksimalan broj bodova 10)	PRAVILNO	NEPRAVILNO
Izračunate pomoćne mjere	1	0
Izrađen (pisani) opis konstrukcije	2	0
Nacrta na osnovna konstrukcija	7	0

1.3. Modeliranje osnovnog reza prema zadatku

INDIKATORI (maksimalan broj bodova 53)	PRAVILNO	NEPRAVILNO
Urađena korekcija 1	8	0
Urađena korekcija 2	8	0
Urađena korekcija 3	8	0
Urađena korekcija 4	8	0
Urađena korekcija 5	7	0
Urađena korekcija 6	7	0
Urađena korekcija 7	7	0

1.4. Kompletiranje reznih dijelova prema zadatku

INDIKATORI (maksimalan broj bodova 33)	PRAVILNO	NEPRAVILNO
Preneti rezni dijelovi	5	0
Dodati šavovi i porubi na reznom dijelu	6	0
Isečeni rezni dijelovi	6	0
Obilježena važna mjesta na reznom dijelu (cvikovi)	6	0
Obilježen pravac osnove reznog dijela	5	0
Obilježen broj komada reznog dijela	5	0

OBRAZAC ZA OCJENJIVANJE RADNOG ZADATKA B

Šifra radnog zadatka	
Naziv radnog zadatka	
Naziv škole	
Sjedište	
Obrazovni profil	Modelar odjeće
Ime i prezime kandidata	
Ime i prezime mentora	

ZBIR BODOVA PO ASPEKTIMA RADNOG ZADATKA:				Ukupno bodova
Aspekti	2.1	2.2.	2.3.	
Bodovi				

Član ispitne komisije:	Mjesto i datum:
------------------------	-----------------

KOMENTARI

Za svaki indikator zaokružiti odgovarajući broj bodova
--

2. Izrada probnog odjevnog predmeta

2.1. Priprema i održavanje radnog mjesta

INDIKATORI (maksimalan broj bodova 10)	PRAVILNO	NEPRAVILNO
Pripremljen pribor za rad (makaze, kreda, igla) i šivaća mašina (gornji i donji konac)	4	0
Sprovedene mjere lične zaštite na radu (kosa, nokti, cipele)	3	0
Odložen otpad na odgovarajuće mjesto	3	0

2.2. Rezanje probnog odjevnog predmeta / detalja

INDIKATORI (maksimalan broj bodova 40)	PRAVILNO	NEPRAVILNO
Postavljeni šabloni u pravcu osnove materijala	8	0
Ucrtani rezni dijelovi	6	0
Racionalno korišćeni materijal	8	0
Izrezano po iscrtanim linijama	8	0

2.3. Šivenje probnog odjevnog predmeta / detalja

INDIKATORI (maksimalan broj bodova 50)	PRAVILNO	NEPRAVILNO
Spojeni dijelovi za rezanje (širina šava 1 cm)	25	0
Izrađeni ukrasni štepovi	20	
Urađena dorada	15	